STATSKONTORETS PUBLIKATIONER | ANSVARIGHET 10/2022

Samarbete för att bygga upp en hållbar framtid

Sammanfattning av ministeriernas, ämbetsverkens och inrättningarnas ansvarsrapporter för 2021

I den andra upplagan finns en precisering på sidan 44.

Ansvarighet synliggjord

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Presentationsblad

Publicerare: Statskontoret	Publiceringsdatum: 5.10.2022
Författare: Katri Kanerva och Viola Luokkala	Publikationens tema: Ansvarighet
Publikationens namn: Samarbete för att bygga upp en hållbar framtid	ISSN/ISBN: ISSN 2953-8483, ISSN 2489-4761/ ISBN 978-951-53-3857-0

Sammandrag:

Statskontoret publicerade en anvisning om ansvarsrapportering i september 2021. I anvisningen uppmuntras alla ministerier, ämbetsverk och inrättningar att varje år utarbeta en ansvarsrapport från och med 2021. I anvisningen beskrivs en enhetlig referensram för statsförvaltningens ansvarsrapportering. Inom ramen utnyttjas de 17 målen för hållbar utveckling i Förenta Nationernas (FN) handlingsplan Agenda 2030. I ansvarsrapporterna beskriver organisationerna hur de genom sin verksamhet främjar de 3–5 av FN:s mål för hållbar utveckling som de själva valt (verksamhetens handavtryck) och hur de sörjer för de direkta konsekvenser som deras verksamhet orsakar verksamhetsmiljön (verksamhetens fotavtryck).

I denna sammanfattning har vi samlat de ansvarsrapporter för 2021 som har publicerats senast i juli 2022 och som Statskontoret informerats om. 46 av de statliga ministerierna, ämbetsverken och inrättningarna och tre av de övriga organisationerna inom den offentliga förvaltningen publicerade en rapport. Ansvarsrapporten 2021 var den första för 91 procent av dessa organisationer. Totalt 43, det vill säga 67 procent, av statens 64 bokföringsenheter publicerade en ansvarsrapport. Två bokföringsenheter utarbetade en gemensam rapport och vid tre bokföringsenheter utarbetades fler än en rapport. Enligt Statskontorets anvisning kan ansvarsrapporten göras upp på förvaltningsområdes-, ämbetsverks- eller bokföringsenhetsnivå. Rapporter publicerades inom nästan alla förvaltningsområden.

Alla 17 mål för hållbar utveckling i Agenda 2030 identifierades i ansvarsrapporterna som en del av verksamhetens handavtryck. Utifrån denna observation har statsförvaltningen som helhet möjligheter att i sin verksamhet främja handlingsprogrammet på bred front. De mål som oftast identifierades var mål 12 (Hållbar konsumtion och produktion), 16 (Fredliga och inkluderande samhällen) och 13 (Bekämpa klimatförändringarna).

I största delen av rapporterna beskrevs också verksamhetens fotavtryck, det vill säga de direkta konsekvenser som verksamheten medför för verksamhetsmiljön som organisationen själv kan påverka. I rapporterna nämndes oftast verksamhetens ekologiska konsekvenser, och i fråga om dessa nämndes oftast konsekvenserna av upphandlingar, lokaler och resor. I rapporterna redogjordes också för de direkt sociala (personalpolitik) och ekonomiska konsekvenserna (upphandlingar, budgetering och finansieringsstruktur).

Alla samhälleliga aktörer ansvarar för att agera ansvarsfullt och säkerställa en hållbar utveckling. Ansvarsrapporteringen inom statsförvaltningen är ett verktyg för att ge öppen information och följa hur den egna verksamheten utvecklas. Om ansvarsrapporteringen även i framtiden görs regelbundet stöder den intressentgruppernas informationsbehov, samhällets transparens i fråga om främjande av hållbar utveckling samt det arbete organisationerna inom statsförvaltningen utför för att bygga en hållbar framtid.

Statskontoret kommer även i fortsättningen att stöda ministerierna, ämbetsverken och inrättningarna i ansvarsrapporteringen och bidrar till att utveckla ansvarsarbetet inom statsförvaltningen. Workshoppar, diskussionsevenemang och andra evene-

Ämnesord:	ansvarighet, ansvarsrapportering, Agenda 2030, hållbar utveckling		
Språk:	svenska	Sidantal:	64
Publikationernas försäljning/utdelning:	Statskontoret		

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Termer och förkortningar som används i sammanfattningen

I den här sammanfattningen och i Statskontorets anvisningar för rapporteringen har använts termer som härrör från ordet ansvar, till exempel ansvarsrapportering och ansvarsarbete. Terminologin inom området är ännu inte etablerad och det kan hända att valen av termer får ses över på nytt i framtiden. I sammanfattningen används termerna ansvar och främjande av hållbar utveckling synonymt.

Följande förkortningar har använts i rapporten:

Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet	ARA
Geologiska forskningscentralen	GTK
Kommunikationsministeriet	KM
Transport- och kommunikationsverket	Traficom
Säkerhets - och utvecklingscentret för läkemedelsområdet	Fimea
Lantmäteriverket	LMV
Biblioteket för synskadade	Celia
Undervisnings- och kulturministeriet	UKM
Utbildningsstyrelsen	UBS
Brottspåföljdsmyndigheten	Rise
Inrikesministeriet	IM
Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården	Valvira
Social- och hälsovårdsministeriet	SHM
Skyddspolisen	Supo
Finlands miljöcentral	SYKE
Strålsäkerhetscentralen	STUK
Centret för konstfrämjande	Taike
Institutet för hälsa och välfärd	THL
Säkerhets- och kemikalieverket	Tukes
Arbets- och näringsministeriet	ANM
Utrikesministeriet	UM
Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning	Palkeet
Statens center för informations- och kommunikationsteknik	Valtori
Statsrådets kansli	SRK

Innehållsförteckning

Termer och förkortningar som används i sammanfattningen ... 3
1 Statsförvaltningens ansvarsarbete synliggörs i ansvarsrapporterna ... 6
2 Ansvarsrapporteringen har inletts inom alla förvaltningsområden ... 9
3 Statsförvaltningen främjar i stor utsträckning FN:s mål för hållbar utveckling ... 12
3.1 Identifierade mål för hållbar utveckling enligt förvaltningsområde ... 14
3.2 Statsförvaltningens handavtryck i förhållande till framstegen med Agenda 2030 ... 22
4 Mål för hur arbetet med samhällsansvar ska framskrida har ställts upp ... 22
4.1 Planer, strategier och avtal som styr arbetet ... 23
4.2 Konkreta mål som ska följas upp ... 24
5 Indikatorer för att följa med framsteg och ge riktlinjer för arbetet ... 24
6 Verksamheten handavtryck för att främja målen för hållbar utveckling ... 25
6.1 Ingen fattigdom – mål 1 ... 26
6.2 Ingen hunger – mål 2 ... 26
6.3 God hälsa och välbefinnande – mål 3 ... 28
6.4 God utbildning för alla – mål 4 ... 30
6.5 Jämställdhet – mål 5 ... 31
6.6 Rent vatten och sanitet – mål 6 ... 33
6.7 Hållbar energi för alla – mål 7 ... 34
6.8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt – mål 8 ... 35
6.9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur – mål 9 ... 37
6.10 Minskad ojämlikhet – mål 10 ... 39
6.11 Hållbara städer och samhällen – mål 11 ... 41
6.12 Hållbar konsumtion och produktion – mål 12 ... 42
6.13 Bekämpa klimatförändringarna – mål 13 ... 44
6.14 Hav och marina resurser – mål 14 ... 46
6.15 Ekosystem och biologisk mångfald – mål 15 ... 47
6.16 Fredliga och inkluderande samhällen – mål 16 ... 48
6.17 Genomförande och globalt partnerskap – mål 17 ... 51
7 Beaktande av verksamhetens fotavtryck ... 52
7.1 Verksamhetens ekologiska konsekvenser ... 53
7.2 Verksamhetens sociala konsekvenser ... 55
7.3 Verksamhetens ekonomiska konsekvenser ... 55
8 Övriga ansvarsrapporter inom den offentliga förvaltningen ... 56
9 Genomförande av rapporterna ... 58
9.1 Ansvaret för att utarbeta en rapport och ledningens engagemang ... 58
9.2 Rapporternas publikationsform och omfattning ... 59
10 Tankar inför planeringen av ansvarsrapporter för de kommande åren ... 60

10.1 Val av rapporteringsnivå ... 60
10.2 Målinriktning och mätning av verksamheten ... 62
10.3 Genomförande av rapporten i praktiken ... 63
11 Avslutningsvis ... 63
Bilagor ... 65
Bilaga 1 Mål och delmål i handlingsplanen för hållbar utveckling Agenda 2030 ... 65

Anvisningar för läsaren

Rapporten kan, beroende på läsarens bakgrund och intressen, läsas på olika sätt och man kan välja att endast koncentrera sig på vissa delar av rapporten. Utöver sammanfattningen av denna rapport kan man snabbt bilda sig en allmän uppfattning om ansvarsrapporterna för 2021 genom att bekanta sig med Statskontorets visualiserade sammanfattning (PDF).

I det första kapitlet i denna rapport beskrivs i korthet bakgrunden till den gemensamma referensramen för statsförvaltningens ansvarsrapportering och dess syften.

Från och med det andra kapitlet behandlas ansvarsrapporterna för 2021. I det andra kapitlet granskas antalet publicerade rapporter och deras fördelning enligt förvaltningsområde samt på vilken nivå i organisationen rapporterna har utarbetats. I det tredje kapitlet ligger fokus på att granska vilka av FN:s mål för hållbar utveckling organisationerna inom statsförvaltningen utifrån sina rapporter kan främja. I det fjärde kapitlet granskas de mål som ställts upp för ansvarsarbetet och i det femte kapitlet de indikatorer som utnyttjats i rapporteringen.

I det sjätte kapitlet granskas alla FN:s mål för hållbar utveckling i ljuset av hur statsförvaltningen har främjat varje mål utifrån rapporterna 2021. Kapitlet är omfattande och läsaren kan om hen så önskar endast fokusera på vissa underkapitel beroende på vilka mål för hållbar utveckling hen är intresserad av.

I det sjunde kapitlet granskas det fotavtryck som organisationernas verksamhet gett upphov till och i det åttonde kapitlet ansvarsrapporter av andra organisationer inom statsförvaltningen än ministerier, ämbetsverk och inrättningar. I det nionde kapitlet skapas en översikt över hur rapporterna för 2021 konkret har genomförts.

Slutligen behandlas i kapitel 10 utifrån de första ansvarsrapporterna som utarbetats i enlighet med den gemensamma referensramen vad organisationerna inom statsförvaltningen bör fästa uppmärksamhet vid i sina framtida ansvarsrapporter. I kapitel 11 presenteras de sista sammanfattande slutsatserna utifrån 2021 års rapporter.

I den här sammanfattande rapporten och i Statskontorets anvisningar för rapporteringen har använts termer som härrör från ordet ansvar, till exempel ansvarsrapportering och ansvarsarbete. Terminologin inom området är ännu inte

etablerad och i framtiden kommer valen av termer att bedömas på nytt alltefter som terminologin utvecklas. I sammanfattningen används termerna ansvar och främjande av hållbar utveckling synonymt.

1 Statsförvaltningens ansvarsarbete synliggörs i ansvarsrapporterna

Våren 2022 publicerade många statliga ministerier, ämbetsverk och inrättningar för första gången en ansvarsrapport om verksamheten 2021. Vissa organisationer inom statsförvaltningen hade redan tidigare utarbetat en egen ansvarsrapport, men under våren 2022 blev det vanligare att göra upp en rapport och samtidigt blev rapporterna också mer enhetliga. Det finns flera orsaker till att det blivit vanligare att göra en ansvarsrapport, till exempel att man fäst allt större uppmärksamhet vid hållbar utveckling och samhälleliga aktörers ansvar samt den offentliga debatten. Statsförvaltningens ansvarsrapporter har också påverkats av Statskontorets rekommendation till alla statliga ministerier, ämbetsverk och inrättningar om att utarbeta en årlig ansvarsrapport med hjälp av Statskontorets anvisning om en enhetlig referensram för statsförvaltningens ansvarsrapportering.

Till statsförvaltningen hör ministerierna och de ämbetsverk och inrättningar som lyder under dem. En rapport som visualiserar hierarkin inom statsförvaltningen samt ordlista och förklarande texter finns på adressen www.granskaforvaltningen.fi. Information om statens centralförvaltning finns också på adressen suomi.fi.

Statsförvaltningens gemensamma och enhetliga anvisning för att rapportera om verksamhetens ansvarsfullhet bygger på referensramen för de 17 målen för hållbar utveckling i FN:s Agenda 2030. Precis som FN:s övriga medlemsländer har Finland som nation förbundit sig att uppnå de mål som presenteras i handlingsplanen före 2030. De mål för hållbar utveckling som presenteras i handlingsplanen är mångfacetterade och mångdimensionella och täcker en betydande del av de globala utmaningarna på vägen mot en hållbar framtid. Bland dessa mål kan varje organisation inom statsförvaltningen i Finland hitta ett delområde den kan utveckla så att det blir mer hållbart och ansvarsfullt än tidigare. Således kan man anta att Finlands statsförvaltning som helhet genom sina omfattande uppgifter har möjlighet att främja alla mål i handlingsplanen Agenda2030. I de ansvarsrapporter som publicerats finns bevis som stöder detta antagande, som vi bekantar oss närmare med i denna rapport.

Enligt den modell som referensramen för statsförvaltningens gemensamma rapportering erbjuder ska den rapporterande organisationen beskriva sin verksamhet med hjälp av två centrala begrepp, verksamhetens **handavtryck och fotavtryck**. Med verksamhetens handavtryck avses i denna referensram de positiva effekter som organisationens egen kärnverksamhet och val som hänför sig till denna har på de identifierade målen för hållbar utveckling i Agenda 2030. Det centrala i referensramen för rapporteringen är att varje organisation inte rapporterar om hur den genom sin verksamhet främjar alla 17 mål i handlingsplanen. Däremot bör organisationen innan den gör upp den egentliga rapporten identifiera vilka tre till fem (3–5) av FN:s mål för hållbar utveckling som den kan bidra mest till att uppnå. Detta val styr organisationen

att identifiera inom vilket område den egna verksamheten har störst genomslagskraft på samhällsnivå och att koncentrera sig på att maximera denna. Begränsningen utesluter inte att organisationen genom sina åtgärder kan främja även sådana mål för hållbar utveckling som inte lyfts fram separat i ansvarsrapporten. Fokus på den mest betydande effekten hjälper till att både i organisationens kärnverksamhet och i utarbetandet av ansvarsrapporten använda de begränsade resurserna för de delområden där genomslagskraften är störst.

Genom det andra centrala begreppet i referensramen, verksamhetens fotavtryck, beskrivs de direkta konsekvenser som orsakas verksamhetsmiljön bara av att den rapporterande organisationen existerar och att dess verksamhet hålls igång. För att beskriva verksamhetens fotavtryck har man ofta använt sig av en tredelning av verksamhetens konsekvenser i ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser. Begreppet fotavtryck styr organisationen att sträva efter att minska de negativa konsekvenserna – att minska fotavtrycket. För att minska fotavtrycket ska de negativa effekterna minskas:

- de ekologiska konsekvenserna genom att minska verksamhetens utsläpp och naturförlusten
- de sociala genom att sörja för personalens, kundernas och intressentgruppernas välbefinnande
- de ekonomiska genom att sörja för att de gemensamma medel som står till förfogande används på ett öppet och ändamålsenligt sätt.

Ministerier, ämbetsverk och inrättningar inom statsförvaltningen har lagstadgade uppgifter och i många avseenden begränsade verksamhetsmöjligheter. Syftet med begreppen handavtryck och fotavtryck som används i referensramen för rapporteringen är att skilja mellan olika nivåer i verksamheten vid statsförvaltningens organisationer på vilka man kan främja hållbar utveckling och en ansvarsfull verksamhet. I det finländska samhället har organisationerna inom statsförvaltningen en betydande inverkan på samhällets funktion. Genom att fästa uppmärksamhet vid hur de egna uppgifterna utförs och de val som görs i arbetet kan man på alla nivåer i verksamheten fundera på genomslagskraften i syfte att lösa utmaningarna kring hållbar utveckling.

I vissa situationer kan det vara svårt att skilja mellan verksamhetens handavtryck och fotavtryck – en organisation inom statsförvaltningen kan på ett betydande sätt kunna påverka uppnåendet av ett visst mål för hållbar utveckling på samhällsnivå medan en annan främjar samma mål till exempel genom sin egen personal på några hundra personer. Det är handlar inte om att organisationerna konkurrerar med varandra. Det väsentliga är att varje organisation bildar sig en uppfattning om vilka utmaningar kring hållbar utveckling som den kan påverka i störst utsträckning och ökar sitt handavtryck på dessa. Samtidigt ska var och en ta hand om sitt eget fotavtryck, det vill säga se till att verksamhetsmiljön inte påverkas negativt till följd av organisationens existens.

Statskontorets anvisning Ansvarsrapportering i statsförvaltningen kan läsas på Statskontorets webbplats.

Att utarbeta en ansvarsrapport har inget egenvärde i sig, även om rapportering i olika former har blivit betydligt vanligare bland olika aktörer i det finländska samhället under de senaste åren. Ansvarsrapporten är framför allt ett verktyg med vilket organisationen kan påskynda och följa upp sin andel av det gemensamma delade ansvaret för att bygga en hållbar framtid. I statsförvaltningens ansvarsrapportering har man utnyttjat ordparet ”Ansvarighet synliggjord” för att åskådliggöra de två viktigaste målen med rapporteringen:

1. Fästa uppmärksamhet vid den egna organisationens kärnverksamhet och de anställdas insats för att skapa en hållbar utveckling. Genom att varje år sammanställa de uppgifter som samlas in för ansvarsrapporten och göra upp en rapport styrs organisationen att följa upp och ta ställning till hur den egna verksamhetens effektivitet har utvecklats.

2. Öppet och transparent informera det övriga samhället om hur organisationerna inom statsförvaltningen genom sin verksamhet strävar efter att främja hållbar utveckling.

Organisationerna inom statsförvaltningen existerar för att säkerställa ett fungerande samhälle. Alla organisationer har tilldelats lagstadgade uppgifter. Även om verksamheten inte på samma sätt som inom företagsvärlden styrs av vinstmaximering och många organisationer har ett begränsat uppgiftsfält, är statsförvaltningens organisationers verksamhet inte automatiskt en verksamhet som främjar hållbar utveckling. Man kan åtminstone inte utnyttja all potentiell effektivitet för att främja hållbar utveckling om man inte fäster särskild uppmärksamhet vid olika aspekter av ansvar på alla nivåer i organisationens verksamhet. Statsförvaltningens organisationer har en betydande inverkan på olika delområden i samhället. Tjänsteinnehavare kan genom sina handlingar och beslut påverka den hållbara utvecklingen. Ansvarsrapporten är ett verktyg för att snabbare utnyttja påverkningsmöjligheterna, men att utarbeta rapporten säkerställer inte i sig att den främjar en hållbar utveckling.

Denna rapport är en sammanfattning av ministeriernas, ämbetsverkens och inrättningarnas ansvarsrapporter för 2021, vars publicering har meddelats Statskontoret i juli 2022. I rapporten sammanställs de teman och synvinklar som statsförvaltningens organisationer lyft fram i sina ansvarsrapporter och man strävar efter att skapa en så heltäckande bild som möjligt av statsförvaltningens organisationers arbete för att bygga upp en hållbar framtid. I denna sammanfattande rapport ligger fokus på vad organisationerna inom statsförvaltningen har beskrivit i sina rapporter gällande sin egen verksamhet och dess inverkan på utmaningarna kring hållbar utveckling. Syftet är inte att sammanfattningen ska vara en revisionsberättelse, utvärdering eller en kontroll av statsförvaltningens ansvarsrapporter. Ansvarsrapporterna är inte en del av den officiella rapporteringen. Den gemensamma referensram för statsförvaltningens ansvarsrapportering som presenteras i Statskontorets anvisning är en rekommendation från Statskontoret till ministerierna, ämbetsverken och inrättningarna.

Länkar till statsförvaltningens organisationers ansvarsrapporter finns på Statskontorets webbplats.

Statskontoret rekommenderar att ministerierna, ämbetsverken och inrättningarna i fortsättningen varje år utarbetar en så konsekvent ansvarsrapport som möjligt. På så sätt kan man regelbundet följa verksamhetens effektivitet i förhållande till främjandet av målen för hållbar utveckling. Statskontoret ämnar också under de kommande åren utarbeta en sammanfattning av de publicerade ansvarsrapporterna på statsnivå i stil med denna rapport. Liksom de ansvarsrapporter som utarbetats enligt den gemensamma och enhetliga referensramen är också denna sammanfattning den första i sitt slag. Tankar och kommentarer för att förbättra den sammanfattande rapporten är varmt välkomna.

2 Ansvarsrapporteringen har inletts inom alla förvaltningsområden

I den här sammanfattningen har följande 46 ministeriers, ämbetsverks och inrättningars ansvarsrapporter beaktats:

Riksdagen

Riksdagens kansli (på finska) >

Statsrådets kansli

Statsrådets kansli SRK (på finska) >

Utrikesministeriet

Utrikesministeriet UM (på finska) >

Justitieministeriets förvaltningsområde

Brottspåföljdsmyndigheten Rise (på finska) >
Åklagarmyndigheten (på finska) >
Domstolsväsendet >

Inrikesministeriets förvaltningsområde

Nödcentralsverket (på finska) >
Krishanteringscentret, CMC Finland (på finska) >
Polisen
Gränsbevakningsväsendet >
Inrikesministeriet IM (på finska) >
Skyddspolisen Supo (på finska) >

Försvarsministeriets förvaltningsområde

Försvarsförvaltningen (på finska) > (Försvarsministeriet och Försvarsmakten tillsammans)

Finansministeriets förvaltningsområde

Statistikcentralen (på finska) >
Tullen (på finska) >
Statskontoret (på finska) >
Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning Palkeet (på finska) >

Statens center för informations- och kommunikationsteknik Valtori (på finska)
Skatteförvaltningen >

Undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde

Riksarkivet >
Museiverket (på finska) >
Biblioteket för synskadade Celia >
Utbildningsstyrelsen UBS (på finska) >
Undervisnings- och kulturministeriet UKM (på finska) >
Finlands Akademi (på finska) >
Förvaltningsnämnden för Sveaborg (på finska) >
Centret för konstfrämjande Taike (på finska) >

Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde

Lantmäteriverket LMV >
Livsmedelsverket (på finska) >

Kommunikationsministeriets förvaltningsområde

Meteorologiska institutet FMI >
Kommunikationsministeriet KM (på finska) >
Transport- och kommunikationsverket Traficom (på finska) >
Trafikledsverket (på finska) >

Arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde

Business Finland (på finska) >
Energimyndigheten (på finska) >
Geologiska forskningscentralen GTK (på finska) >
Säkerhets- och kemikalieverket Tukes (på finska) >
Arbets- och näringsministeriet ANM (på finska) >

Social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde

Säkerhets - och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea (på finska)
Niuvanniemi sjukhus (på finska) >
Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira
Social- och hälsovårdsministeriet (på finska) >
Strålsäkerhetscentralen STUK (på finska) >
Institutet för hälsa och välfärd THL (på finska) >

Miljöministeriets förvaltningsområde

Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ARA (på finska) >
Finlands miljöcentral (SYKE) >

Dessa organisationer har utarbetat en ansvarsrapport för 2021 med hjälp av Statskontorets anvisning, publicerat den och informerat Statskontoret om den senast i juli 2022. Övriga organisationer inom den offentliga förvaltningen som har publicerat en ansvarsrapport med tillämpning av Statskontorets anvisning

är Folkpensionsanstalten (FPA), Senatkoncernen och Arbetshälsoinstitutet. Dessa tre organisationers rapporter behandlas separat i kapitel 8 om den övriga statsförvaltningens rapporter. Statskontoret sammanställer på sin webbplats länkar till alla ansvarsrapporter av organisationer inom statsförvaltningen som har meddelats till Statskontoret. Du kan läsa rapporterna på webbplatsen valtiokonttori.fi.

År 2021 fanns det 64 bokföringsenheter[1] inom statsförvaltningen och 43 av dessa, det vill säga 67 procent, publicerade en ansvarsrapport för 2021 före juli 2022. Några organisationer inom statsförvaltningen har publicerat en rapport senare.Bokföringsenheterna upprättar ett bokslut över sin verksamhet, så bokföringsenheten är i vissa organisationer en naturlig rapporteringsnivå också för att upprätta en ansvarsrapport. På grund av ansvarsarbetets karaktär är detta dock inte alltid fallet. Enligt referensramen för statsförvaltningens ansvarsrapportering som presenteras i Statskontorets anvisning kan ansvarsrapporten efter organisationernas eget övervägande utarbetas antingen på förvaltningsområdes-, bokföringsenhets- eller ämbetsverksnivå.

Bland rapporterna för 2021 finns exempel på alla tre genomförandealternativ. Endast försvarsförvaltningen (försvarsministeriets och Försvarsmaktens gemensamma rapport) utarbetade en förvaltningsområdesspecifik rapport. Vid tre bokföringsenheter (inrikesministeriet, undervisnings- och kulturministeriet och Institutet för hälsa och välfärd) publicerade däremot flera ämbetsverk en egen rapport.

I följande tabell presenteras antalet ansvarsrapporter som publicerats enligt förvaltningsområde, antalet bokföringsenheter som publicerat en rapport samt andelen bokföringsenheter som publicerat en rapport av alla bokföringsenheter inom förvaltningsområdet i fråga.

Tabell 1: Publicerade ansvarsrapporter enligt förvaltningsområde

Förvaltningsområde	Publicerade rapporter	Bokföringsenheter som publicerat en rapport	Bokföringsenheter totalt	Andelen som publicerat en rapport
Riksdagen	1	1	3	33 %
Republikens presidents kansli	-	-	1	0 %
Statsrådets kansli	1	1	1	100 %
Utrikesministeriet	1	1	1	100 %
Justitieministeriet	3	3	6	50 %
Inrikesministeriet	6	5*	7	71 %
Försvarsministeriet	1	2*	2	100 %
Finansministeriet	6	6	12	50 %
Undervisnings- och kulturministeriet	8	6***	6	100 %
Jord- och skogsbruksministeriet	2	2	4	50 %
Kommunikationsministeriet	4	4	4	100 %
Arbets- och näringsministeriet	5	5	8	63 %

[1] Statens budgetekonomi är en bokföringsskyldig ekonomienhet som är indelad i förvaltningsområden och vidare i ämbetsverk och inrättningar som sköter statens uppgifter och ansvarar för verksamheten. Budgetekonomin indelas i bokföringsenheter, vars bokföringsuppgifter samlas i statens centralbokföring i syfte att upprätta statens bokslut.

Social- och hälsovårdsministeriet	6	5****	6	83 %
Miljöministeriet	2	2	3	67 %
Totalt	**46**	**43**	**64**	**67 %**

* Inom inrikesministeriets bokföringsenhet publicerades två rapporter: inrikesministeriet och Krishanteringscentret, CMC Finland
** Försvarsministeriet och Försvarsmakten publicerade en gemensam rapport.
*** Inom undervisnings- och kulturministeriets bokföringsenhet publicerades tre rapporter: undervisnings- och kulturministeriet, Biblioteket för synskadade (Celia) och Centret för konstfrämjande (Taike).
**** Inom bokföringsenheten för Institutet för hälsa och välfärd publicerades två rapporter: Institutet för hälsa och välfärd (THL) och Niuvanniemi sjukhus.

Ansvarsrapporteringen har inletts inom nästan alla förvaltningsområden. Det är endast förvaltningsområdet för republikens presidents kansli som inte publicerat en rapport. Inom tre förvaltningsområden med fler än en organisationsenhet publicerades en ansvarsrapport av alla bokföringsenheter. Dessa förvaltningsområden var försvarsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet samt kommunikationsministeriet. Åtta av sammanlagt tolv ministerier, det vill säga 67 procent, publicerade en egen ansvarsrapport.

3 Statsförvaltningen främjar i stor utsträckning FN:s mål för hållbar utveckling

Statsförvaltningens gemensamma och enhetliga referensram för ansvarsrapporteringen stöder sig på FN:s globala handlingsplan för hållbar utveckling Agenda 2030. Finland har precis som alla andra medlemsländer i FN förbundit sig att före 2030 uppnå de 17 mål för hållbar utveckling som presenteras i handlingsplanen. Om du vill kan du bekanta dig närmare med handlingsplanen Agenda 2030 på adressen kestavakehitys.fi.

Målen för hållbar utveckling i handlingsplanen beskriver på ett heltäckande och mångsidigt sätt gemensamma utmaningar. För att lösa dessa behövs globalt alla aktörer. Tack vare sin mångsidighet utgör handlingsplanen också en bra referensram för ansvarsrapportering inom statsförvaltningens organisationer, eftersom statsförvaltningens uppgiftsfält är omfattande. Teoretiskt kan antas att statsförvaltningen kan främja alla 17 mål för hållbar utveckling. Ansvarsrapporterna som beskriver verksamheten 2021 bekräftar detta antagande.

Det viktigaste innehållet i ansvarsrapporterna är det handavtryck som organisationernas verksamhet lämnar. Organisationerna har själva av de 17 målen identifierat de mål som de bedömer att de kan främja genom sin egen verksamhet och genom sina val för att fullgöra sin uppgift. I referensramen rekommenderas att organisationerna väljer 3–5 mål, vars främjande behandlas i ansvarsrapporten. Genom att fokusera på endast några få mål som identifierats som de viktigaste blir organisationens ansvarsrapport lätt att ta till sig för läsaren och att utarbeta den blir heller inte en orimlig ansträngning för organisationen själv. Samtidigt tvingar avgränsningen organisationen att identifiera vilka teman som genuint är viktigast och som den genom sin egen verksamhet och de val som görs inom ramen för den kan främja. I genomsnitt har fyra mål behandlats i rapporterna 2021, så rekommendationen i anvisningen har följts.

I rapporterna för 2021 har målen för hållbar utveckling rapporterats enligt tabell 2:

Tabell 2: Mål för hållbar utveckling som identifierats i rapporterna

Mål för hållbar utveckling	antal
12. Hållbar konsumtion och produktion	26
16. Fredliga och inkluderande samhällen	22
13. Bekämpa klimatförändringarna	21
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	17
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	16
3. God hälsa och välbefinnande	15
5. Jämställdhet	15
10. Minskad ojämlikhet	13
11. Hållbara städer och samhällen	10
17. Genomförande och partnerskap	10
4. God utbildning för alla	9
7. Hållbar energi för alla	5
15. Ekosystem och biologisk mångfald	3
6. Rent vatten och sanitet	3
14. Hav och marina resurser	2
2. Ingen hunger	2
1. Ingen fattigdom	1

Statsförvaltningens organisationer har tydligt identifierat flest möjligheter att påverka främjandet av en hållbar konsumtion (mål 12), fredliga och inkluderande samhällen (mål 16) och att bekämpa klimatförändringarna (mål 13).

Antagandet som gjordes i det skede då referensramen utarbetades – att alla organisationer inom statsförvaltningen tillsammans främjar handlingsplanen Agenda2030 som helhet – bekräftades efter rapporteringen för 2021. Trots att organisationerna inom statsförvaltningen har ett omfattande uppgiftsfält finns det dock flera mål för hållbar utveckling som endast några organisationer kan främja på ett betydande sätt.

De mål för hållbar utveckling som behandlas i ansvarsrapporterna behöver inte vara huggna i sten. Det är viktigt att varje organisation i ansvarsrapporten fokuserar på att beskriva de delområden där den kan främja hållbar utveckling mest. När tyngdpunkterna i verksamheten eller verksamhetsmiljön förändras med tiden ska även de teman som ska rapporteras utvärderas på nytt. Ansvarsrapporteringen är till störst nytta när rapporteringen är konsekvent på längre sikt. Då kan läsaren följa vilken riktning effekterna av verksamheten tar. Därför lönar det sig att omsorgsfullt välja de mål för hållbar utveckling som är viktigast med tanke på den egna verksamheten och inte på lätta grunder byta ut dem då följande ansvarsrapport görs upp.

Statskontoret bad våren 2021 alla ministerier, ämbetsverk och inrättningar som började utarbeta en ansvarsrapport i enlighet med Statskontorets anvis-

ning att meddela Statskontoret vilka mål för hållbar utveckling som de identifierat som mest betydande. Orsaken till denna uppmaning var att påskynda ansvarsrapporteringen samt att Statskontoret hade behov av information om vilka mål för hållbar utveckling man bedömer att kan främjas inom statsförvaltningen. Organisationerna har i de ansvarsrapporter de publicerat inte gjort några betydande avvikelser jämfört med de uppgifter som meddelades våren 2021 vad gäller målen för hållbar utveckling. Även i de uppgifter som meddelades våren 2021 hade varje mål för hållbar utveckling identifierats av åtminstone en organisation. Då var de vanligaste målen som identifierades mycket jämt mål 8 (Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt), 12 (Hållbar konsumtion och produktion), 13 (Bekämpa klimatförändringarna) och 16 (Fredliga och inkluderande samhällen). I de färdiga ansvarsrapporterna har det rapporterats betydligt mer sällan om mål 8 än om de andra tidigare spetsmålen, men det har inte skett några betydande förändringar vad gäller det handavtryck som identifierats. I denna jämförelse bör man också beakta att 54 organisationer våren 2021 meddelade Statskontoret om de mål de identifierat medan endast 46 publicerade rapporter har tillkännagetts Statskontoret för denna sammanfattning. Jämförelsen kan alltså endast ses som en riktgivande extra observation.

3.1 Identifierade mål för hållbar utveckling enligt förvaltningsområde

Fördelningen av de mål för hållbar utveckling som behandlas i rapporterna varierar mycket mellan olika förvaltningsområden; inom vissa förvaltningsområden har flera organisationer identifierat handavtryck inom samma mål, inom andra förvaltningsområden är variationen stor. Nedan presenteras enligt förvaltningsområde de mål för hållbar utveckling som behandlas i rapporterna.

Riksdagen (en rapport)

Mål 5 Jämställdhet
Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion
Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen

Statsrådets kansli (en rapport)

Mål 5 Jämställdhet
Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion
Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen

Utrikesministeriet (en rapport)

Mål 4 God utbildning för alla
Mål 5 Jämställdhet
Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna
Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen
Mål 17 Genomförande och globalt partnerskap

Figur 1: Mål för hållbar utveckling som identifierats inom justitieministeriets förvaltningsområde

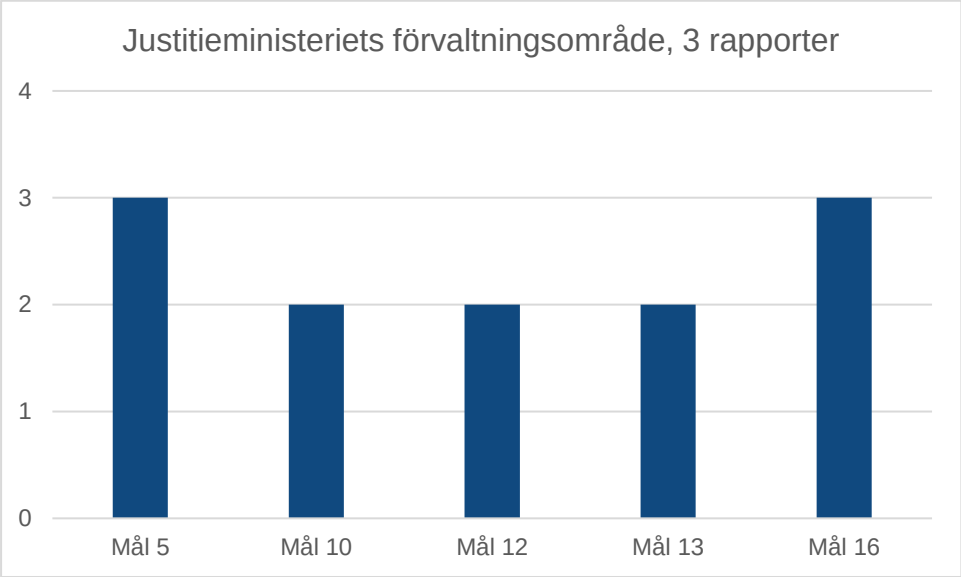

I alla rapporter från justitieministeriets förvaltningsområde behandlas mål 5 (Jämställdhet) och 16 (Fredliga och inkluderande samhällen). I två av tre rapporter identifieras dessutom mål 10 (Minskad ojämlikhet), 12 (Hållbar konsumtion och produktion) och 13 (Bekämpa klimatförändringarna).

Figur 2: Mål för hållbar utveckling som identifierats inom inrikesministeriets förvaltningsområde

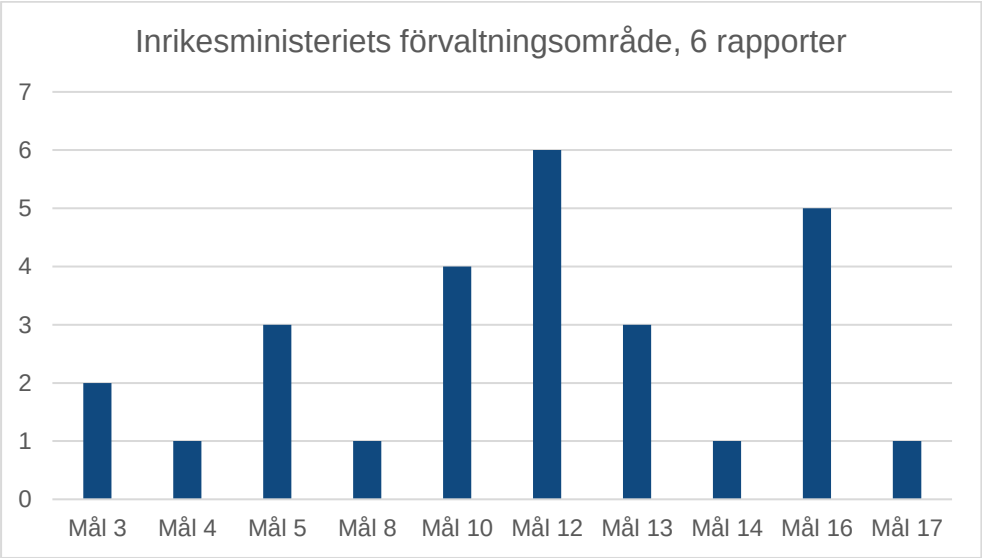

Inom inrikesministeriets förvaltningsområde behandlas i alla sex rapporter mål 12 (Hållbar konsumtion och produktion). Mål 16 (Fredliga och inkluderande samhällen) behandlas i fem rapporter och mål 10 (Minskad ojämlikhet) i fyra rapporter. I tre rapporter behandlas mål 5 (Jämställdhet) och 13 (Bekämpa klimatförändringarna). Mål 3 (God hälsa och välbefinnande) behandlas i två

rapporter. Mål 4 (God utbildning för alla), 8 (Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt), 14 (Hav och marina resurser) och 17 (Genomförande och globalt partnerskap) har alla behandlats i en rapport.

Försvarsministeriet (en rapport)

Mål 3 God hälsa och välbefinnande
Mål 5 Jämställdhet
Mål 11 Hållbara städer och samhällen
Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion
Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna
Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald
Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen

Figur 3: Mål för hållbar utveckling som identifierats inom finansministeriets förvaltningsområde

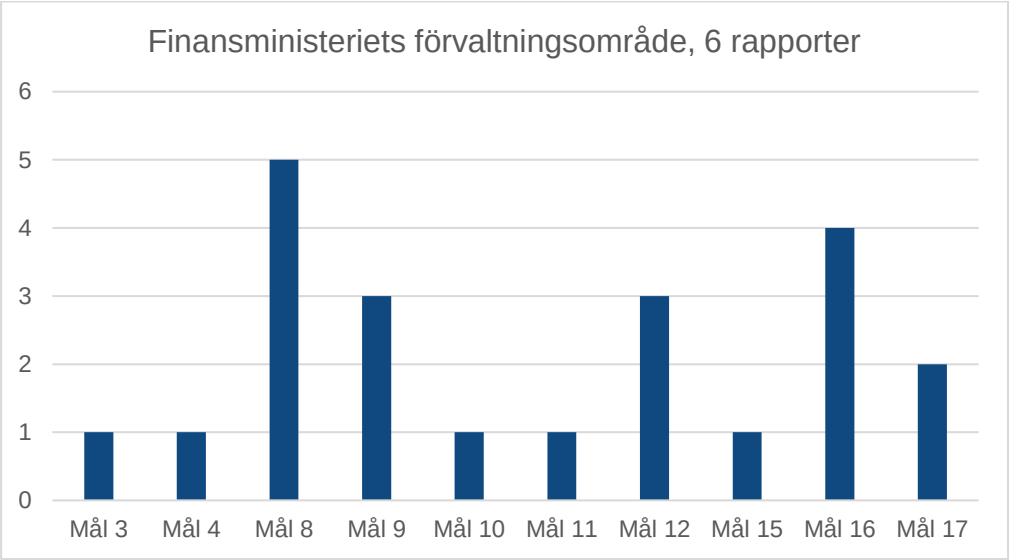

De mål som behandlas i rapporterna inom finansministeriets förvaltningsområde är något mer spridda än inom andra förvaltningsområden. Mål 8 (Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt) behandlas i fem rapporter och mål 16 (fredliga och inkluderande samhällen) behandlas i fyra av sex rapporter. Mål 9 (Hållbar industri, innovationer och infrastruktur) och mål 12 (Hållbar konsumtion och produktion) behandlas i hälften av rapporterna. Mål 17 (Genomförande och globalt partnerskap) har behandlats i två av sex rapporter. Andra identifierade mål, nämligen mål 3 (God hälsa och välbefinnande), 4 (God utbildning för alla) 10 (Minskad ojämlikhet), 11 (Hållbara städer och samhällen) och 15 (Ekosystem och biologisk mångfald), har behandlats i en rapport.

Figur 4: Mål för hållbar utveckling som identifierats inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde

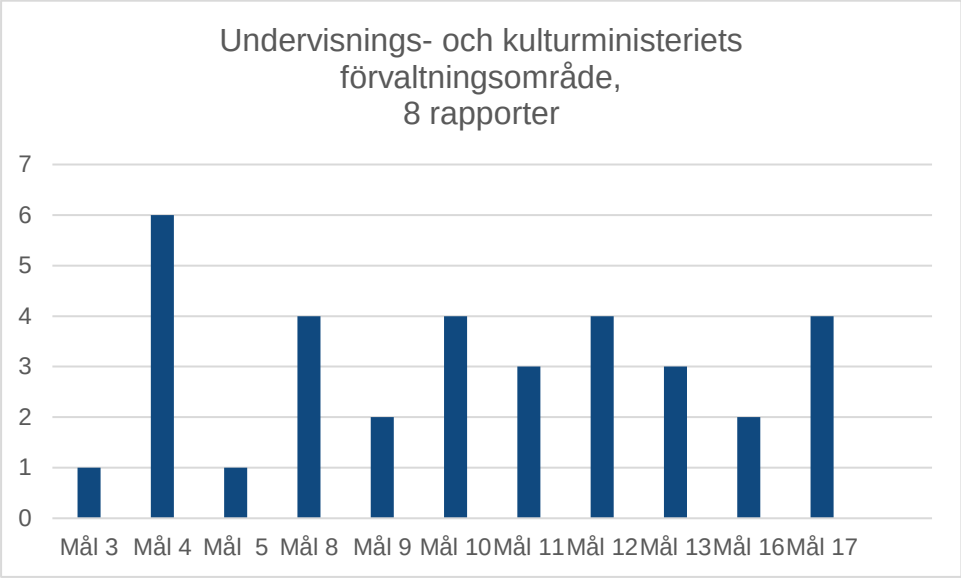

Inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde publicerades kvantitativt flest rapporter och spektret av identifierade mål är också brett eftersom man inom förvaltningsområdet har identifierat handavtryck på upp till tolv mål. Mål 4 (God utbildning för alla) har behandlats i sex av åtta rapporter och mål 8 (Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt), mål 10 (Minskad ojämlikhet), mål 12 (Hållbar konsumtion och produktion) och mål 17 (Genomförande och globalt partnerskap), i hälften, det vill säga fyra, av rapporterna. I två rapporter identifieras mål 9 (Hållbar industri, innovationer och infrastruktur) och mål 16 (Fredliga och inkluderande samhällen) och i en rapport mål 1 (Ingen fattigdom), mål 3 (God hälsa och välbefinnande) och mål 5 (Jämställdhet).

Figur 5: Mål för hållbar utveckling som identifierats inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde

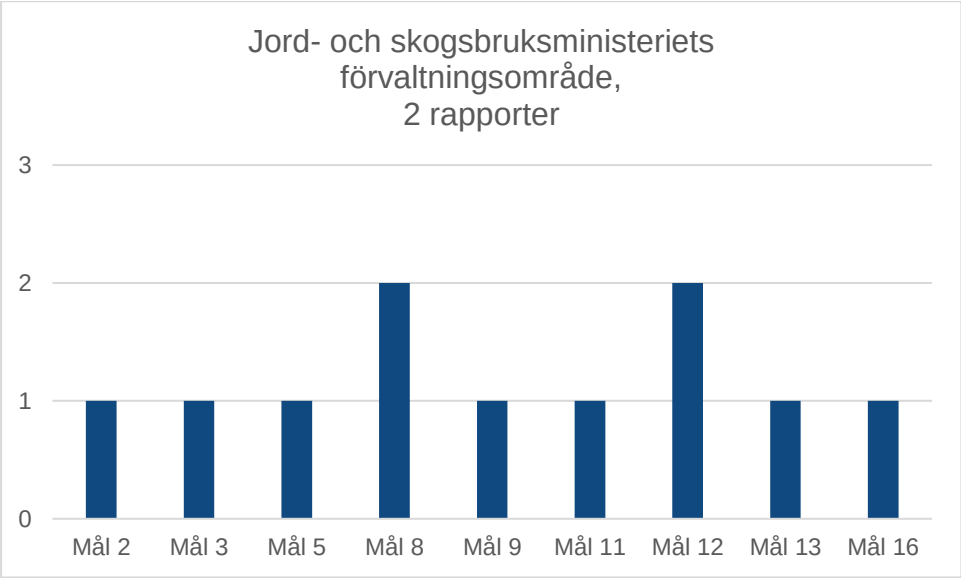

I båda rapporterna som publicerades inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde behandlades mål 8 (Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt) och mål 12 (Hållbar konsumtion och produktion). Mål 2 (Ingen hunger), mål 3 (God hälsa och välbefinnande), mål 5 (Jämställdhet), mål 9 (Hållbar industri, innovationer och infrastruktur), mål 11 (Hållbara städer och samhällen), mål 13 (Bekämpa klimatförändringarna) och mål 16 (Fredliga och inkluderande samhällen) behandlades alla i endast en rapport.

Figur 6: Mål för hållbar utveckling som identifierats inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde

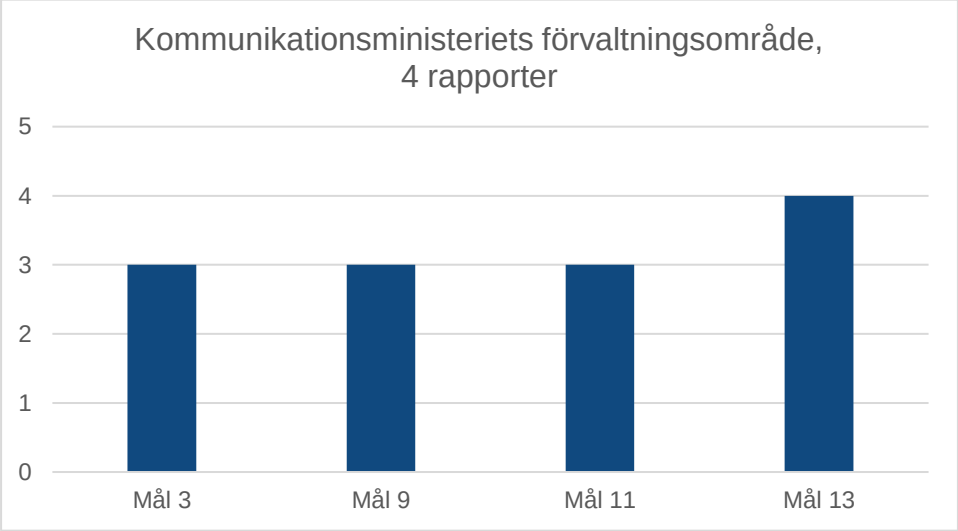

Kommunikationsministeriets förvaltningsområde är det klart mest enhetliga förvaltningsområdet när det handlar om att identifiera mål. I alla fyra rapporterna behandlas mål 13 (Bekämpa klimatförändringarna) och i tre rapporter behandlades mål 3 (God hälsa och välbefinnande), mål 9 (Hållbar industri, innovationer och infrastruktur) och mål 11 (Hållbara städer och samhällen).

Figur 7: Mål för hållbar utveckling som identifierats inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde

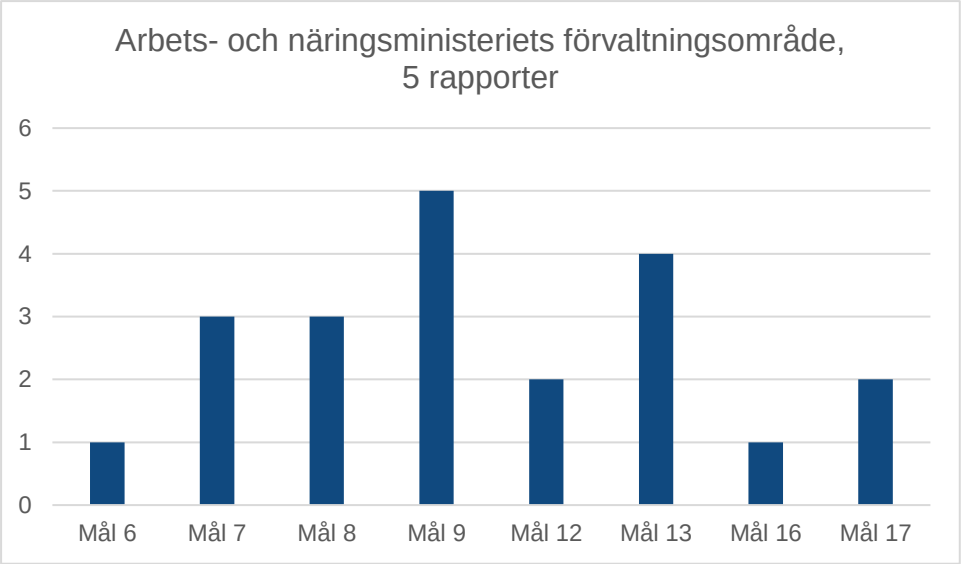

I alla fem rapporter från arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde behandlas mål 9 (Hållbar industri, innovationer och infrastruktur) och i fyra rapporter behandlas mål 13 (Bekämpa klimatförändringarna). I tre rapporter har man identifierat mål 7 (Hållbar energi för alla) och mål 8 (Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt) och i två rapporter mål 12 (Hållbar konsumtion och produktion) och mål 17 (Genomförande och globalt partnerskap). Mål 6 (Rent vatten och sanitet) och mål 16 (Fredliga och inkluderande samhällen) har båda behandlats i en rapport.

Figur 8: Mål för hållbar utveckling som identifierats inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde

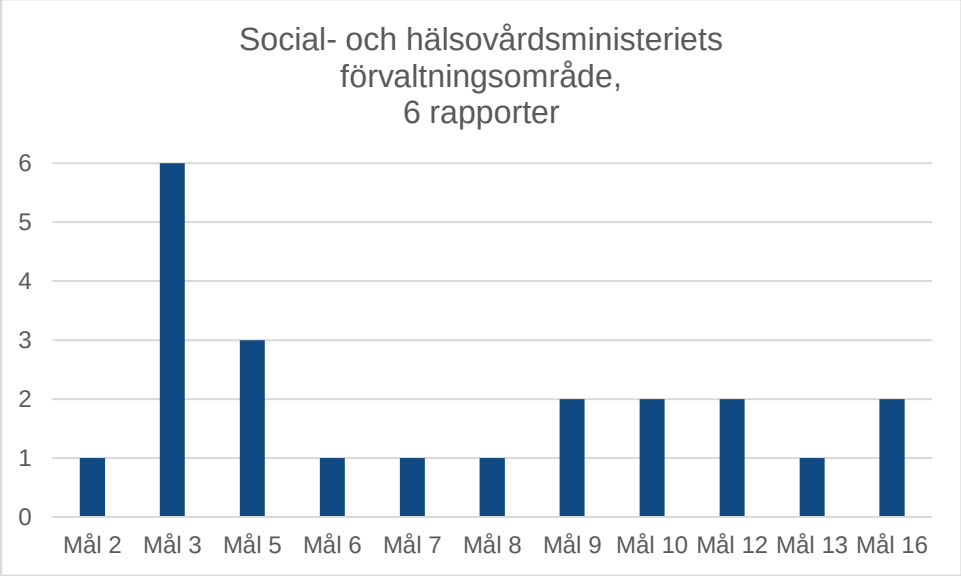

I likhet med undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde är spektret av mål som identifierats inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde mycket brett: man har identifierat handavtryck för elva mål. Mål 3 (God hälsa och välbefinnande) har behandlats i alla sex rapporter och mål 5 (Jämställdhet) i tre rapporter. I fråga om de övriga målen är spridningen större. Mål 9 (Hållbar industri, innovationer och infrastruktur), mål 10 (Minskad ojämlikhet), mål 12 (Hållbar konsumtion och produktion) och mål 16 (Fredliga och inkluderande samhällen) har behandlats i två rapporter medan mål 2 (ingen hunger), mål 6 (Rent vatten och sanitet), mål 7 (Hållbar energi för alla), mål 8 (Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt) och mål 13 (Bekämpa klimatförändringarna) har behandlats i en rapport.

Figur 9: Mål för hållbar utveckling som identifierats inom miljöministeriets förvaltningsområde

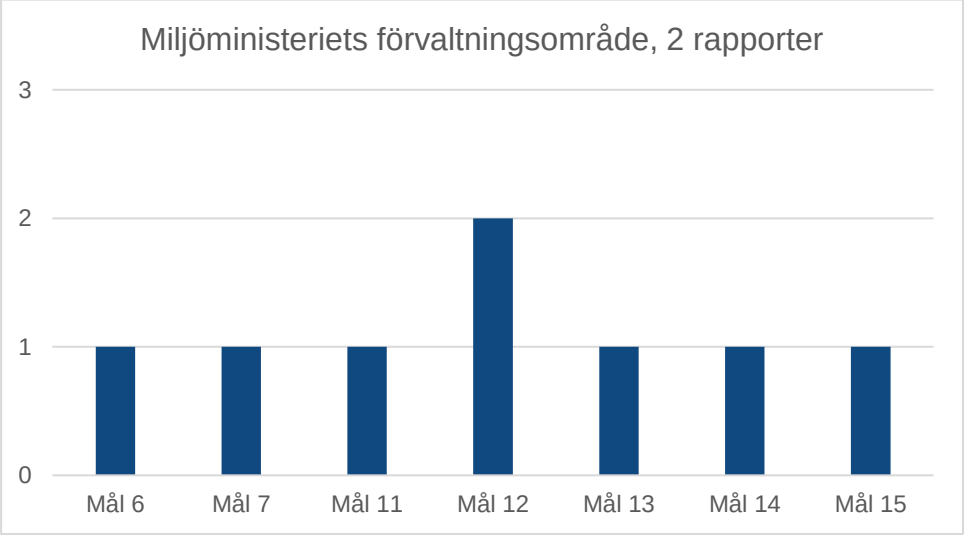

Mål 12 (Hållbar konsumtion och produktion) behandlades i båda två rapporter som publicerats inom miljöministeriets förvaltningsområde. Mål 6 (Rent vatten och sanitet), mål 7 (Hållbar energi för alla), mål 11 (Hållbara städer och samhällen), mål 13 (Bekämpa klimatförändringarna), mål 14 (Hav och marina resurser) och mål 15 (Ekosystem och biologisk mångfald) behandlades alla i en av rapporterna.

Granskat enligt förvaltningsområde berättar de mål för hållbar utveckling som identifierats beroende på fallet om det viktigaste handavtrycket inom varje förvaltningsområde. Tyngdpunkten i målen ligger inom de flesta förvaltningsområden som väntat på de mål som hänför sig till det egna verksamhetsområdets kärnarbete. Det finns flera faktorer som påverkar hur de mål för hållbar utveckling man valt att behandla i rapporterna fördelas mellan olika förvaltningsområden. Viktiga faktorer är till exempel hur omfattande uppgiftsfält organisationerna inom förvaltningsområdet har samt eventuellt koordineringsarbete för hållbar utveckling och gemensamma strategier inom förvaltningsområdet. Även samarbete mellan organisationerna i det inledande skedet av ansvarsrapporteringen kan ha påverkat vilka mål för hållbar utveckling man har identifierat som de allra viktigaste. Inom sex förvaltningsområden som består av fler än en organisation hade alla som utarbetat en rapport identifierat åtminstone ett gemensamt mål för hållbar utveckling.

Målbilden ska dock inte vara att så många organisationer som möjligt inom förvaltningsområdet rapporterar om samma mål för hållbar utveckling, utan att de framför allt rapporterar om de mål som de kan påverka mest genom sin egen verksamhet och de val som görs i den. Fördelningen av identifierade mål inom förvaltningsområdet är en observation som det lönar sig att beakta inom förvaltningsområdena. Ministerierna kan granska tyngdpunkterna inom sitt förvaltningsområde som en helhet och fundera över om de mål som identifierats i rapporterna beskriver det arbete som förvaltningsområdet utför som helhet.

I tabellen nedan presenteras de mål för hållbar utveckling som identifierats och rapporterats i ansvarsrapporterna enligt förvaltningsområde. Kolumnen till höger i tabellen beskriver varje måls andel av alla rapporterade mål inom statsförvaltningen i sin helhet.

Tabell 3: Mål för hållbar utveckling som identifierats i rapporterna enligt förvaltningsområde

	Riks-dagen	Republikens president	SRK	Utrikesmi-nisteriet	JM	IM	FSM	FM	UKM	JSM	KM	ANM	SHM	MM	To-talt	%
Mål 1									1						1	1 %
Mål 2										1			1		2	1 %
Mål 3						2	1	1	1	1	3		6		15	8 %
Mål 4				1		1		1	6						9	5 %
Mål 5	1		1	1	3	3	1		1	1			3		15	8 %
Mål 6												1	1	1	3	2 %
Mål 7												3	1	1	5	3 %
Mål 8			1			1		5	4	2		3	1		17	9 %
Mål 9								3	2	1	3	5	2		16	8 %
Mål 10					2	4		1	4				2		13	7 %
Mål 11							1	1	3	1	3			1	10	5 %
Mål 12	1		1		2	6	1	3	4	2		2	2	2	26	14 %
Mål 13				1	2	3	1		3	1	4	4	1	1	21	11 %
Mål 14						1								1	2	1 %
Mål 15							1	1						1	3	2 %
Mål 16	1		1	1	3	5	1	4	2	1		1	2		22	12 %
Mål 17				1		1		2	4			2			10	5 %
Antal rap-porter	**1**	**-**	**1**	**1**	**3**	**6**	**1**	**6**	**8**	**2**	**4**	**5**	**6**	**2**	**46**	

3.2 Statsförvaltningens handavtryck i förhållande till framstegen med Agenda 2030

I en internationell jämförelse av hållbar utveckling i olika länder ligger Finland 2022 redan för andra året i rad i topp. I jämförelsen utvärderas staternas arbete för att främja handlingsplanen för hållbar utveckling Agenda 2030 i fråga om varje mål i planen. Trots sin utmärkta placering är Finland inte på väg att uppnå alla mål. Finland har uppnått eller nära att uppnå i synnerhet målen för social hållbarhet. Däremot har Finland ännu en lång väg kvar i fråga om målen för ekologisk hållbarhet och utmaningar att lösa för att uppnå målen.

Ett påverkningsforum som samlar viktiga samhälleliga aktörer, kommissionen för hållbar utveckling, publicerade våren 2022 Finlands nya strategi för hållbar utveckling 2022–2030. Målet med strategin är ett välmående Finland som tar globalt ansvar och tryggar naturens bärkraft. Syftet med strategin är att stärka ett arbete för hållbar utveckling som sträcker sig över valperioderna. Strategin grundar sig på sex förändringsområden där det i Finland behövs ändringar på systemnivå:

- Ekonomi och arbete som främjar välbefinnande samt hållbar konsumtion
- Bildning, kompetens och hållbara levnadssätt
- Välbefinnande, hälsa och samhällelig delaktighet
- Ett hållbart energisystem
- Ett livsmedelssystem som främjar välbefinnandet
- Skogs-, vatten- och markanvändning som stärker mångfald och koldioxidneutralitet

Strategin grundar sig på den nationella färdplanen Agenda 2030 som bearbetades 2021. Vid beredningen av färdplanen granskades hur Finland har uppnått målen för hållbar utveckling i handlingsplanen Agenda 2030. I förutredningarna observerades att de flesta målen är förknippade med delmål som inte har uppnåtts och för vilka ytterligare åtgärder bör vidtas. Det är glädjande att se att statsförvaltningen som helhet har möjlighet att främja alla mål för hållbar utveckling. I synnerhet när det gäller mål 12 (Hållbar konsumtion och produktion) och mål 13 (Bekämpa klimatförändringarna) har Finland fortfarande utmaningar för att uppnå målen före 2030. Mål 12 och 13 hör till de mål som organisationerna inom statsförvaltningen har identifierat att de kan främja mest.

Kommissionen för hållbar utveckling utarbetar härnäst en genomförandeplan för strategin, där man bland annat identifierar de centrala aktörerna och de mest effektiva åtgärderna i det finländska samhället.

4 Mål för hur arbetet med samhällsansvar ska framskrida har ställts upp

Ett av de centrala syftena med ansvarsrapporteringen är att erbjuda både den rapporterande organisationen själv och dess intressentgrupper och det övriga samhället transparent information om hur organisationens arbete för att främja hållbar utveckling framskrider med tiden. En naturlig motpart till ansvarsrapporten är ett ansvarsprogram eller en annan plan för vad organisat-

ionen strävar efter genom sitt ansvarsarbete och med tanke på hållbar utveckling inom den närmaste framtiden. Statskontorets anvisning fokuserade framför allt på att utarbeta ansvarsrapporter, men i anvisningen rekommenderades organisationerna att ställa upp mål för sitt eget arbete även med tanke på ansvarsarbetet.

4.1 Planer, strategier och avtal som styr arbetet

Statsförvaltningens organisationers ansvarsarbete och arbete för att främja hållbar utveckling härstammar framför allt från den samhälleliga genomslagskraft som varje organisation har när det gäller att genomföra sin egen lagstadgade uppgift. Även om organisationerna inom statsförvaltningen existerar för att säkerställa ett fungerande samhälle, har man i verksamheten råd att aktivt fundera över hur man kan beakta utmaningarna kring hållbar utveckling då man genomför sin egen uppgift.

Enligt ansvarsrapporterna för 2021 har statsförvaltningens organisationers mål och åtgärder för att främja de valda målen för hållbar utveckling precis som väntat härletts från resultatavtal mellan ministeriet och ämbetsverket eller inrättningen, nationella strategier och organisationernas egna strategier och deras genomförandeplaner, regeringsprogrammet och organisationernas egna ansvarsprogram. När ansvarsarbetet är en sammansvetsad del av organisationernas verksamhet är det naturligt att de mål som ställs upp för den egna verksamheten ur denna synvinkel återfinns i andra mål som ställts upp för verksamheten.

Ministeriernas arbete styrs direkt av regeringsprogrammet. Hållbarhetsperspektivet är starkt närvarande i Rinnes och Marins regeringsprogram. Dessutom hänvisar ministerierna i sina rapporter bland annat till regeringens redogörelse om Agenda 2030.

Ministerierna styr organisationerna inom sitt förvaltningsområde med hjälp av resultatavtal och -mål. Att inkludera hållbar utveckling i resultatmålen är ett vanligt sätt att säkerställa och följa att verksamheten och framstegen är förenliga med hållbar utveckling. 20 organisationer har nämnt sitt resultatavtal med det styrande ministeriet i sin rapport. I dessa rapporter har man kunnat utnyttja de uppgifter och indikatorer som används för att följa upp resultatmålen. Det är emellertid svårt att på basis av ansvarsrapporterna fastställa om organisationens resultatmål tydligt är att svara på ett delområde av en utmaning kring hållbar utveckling och om framstegen mot detta uttryckliga mål kan följas upp. I många rapporter konstateras att de mål i resultatavtalet som är centrala för verksamheten är viktiga även med tanke på hållbar utveckling.

Inom justitieministeriets, inrikesministeriets, undervisnings- och kulturministeriets samt kommunikationsministeriets förvaltningsområden nämns i rapporterna riktlinjerna för hållbar utveckling inom förvaltningsområdet, element i ansvarsarbetet som lagts till koncernstrategin eller motsvarande.

I flera rapporter hänvisas också till organisationernas jämställdhets- och likabehandlingsplaner. I 15 av rapporterna har man hänvisat till dessa planer som ett led i den egna verksamhetens handavtryck och i 10 som ett led i verksamhetens fotavtryck. Om en arbetsgivare regelbundet har minst 30 anställda, ska arbetsgivaren minst vartannat år utarbeta en jämställdhetsplan som särskilt berör löner och andra anställningsvillkor och som omfattar åtgärder för att

främja jämställdhet. En likabehandlingsplan ska utarbetas för att främja likabehandling. Planerna innehåller mål och åtgärder som följs upp av arbetsgrupper för jämställdhet och likabehandling. Väl utarbetade planer är verktyg som systematiskt främjar jämställdhet och likabehandling på arbetsplatsen. De jämställdhets- och likabehandlingsplaner som de rapporterande organisationerna gjort upp innehåller i bästa fall fungerande uppföljningsverktyg för att följa upp organisationens direkta sociala konsekvenser.

Den nationella strategin och vägkartan för hållbar utveckling som den nationella kommissionen för hållbar utveckling fastställde våren 2022 samt åtagandena för hållbar utveckling (Sitoumus2050) har utifrån ansvarsrapporterna också styrt statsförvaltningens organisationers åtgärder för att främja hållbarhet. I åtta organisationers rapporter hänvisas till strategin och färdplanen för hållbar utveckling antingen som en faktor som styr verksamheten som helhet och som organisationen strävar efter att främja eller som bakgrundsinformation. Enligt ansvarsrapporterna har 17 organisationer ingått åtminstone ett eget åtgärdsåtagande för hållbar utveckling i webbtjänsten Sitoumus2050.fi. I tjänsten Sitoumus2050 kan organisationer, företag och privatpersoner ingå olika åtgärdsåtaganden för hållbar utveckling. Åtagandena och hur de framskrider följs upp av kommissionen för hållbar utveckling och generalsekretariatet.

4.2 Konkreta mål som ska följas upp

Utifrån ansvarsrapporterna verkar det som om största delen av de rapporterande organisationerna för sitt ansvarsarbete har ställt upp mål på olika nivåer. Organisationerna strävar efter att följa upp och mäta hur målen framskrider. Målen varierar till karaktär och noggrannhet. I vissa enskilda rapporter beskriver organisationen tydligt sina riktlinjer eller mål för ansvarsarbetet, i en del hänvisar de till resultatmålen och i andra till förvaltningsområdets gemensamma riktlinjer för hållbar utveckling.

För den som läser ansvarsrapporten är det viktigt med så konkreta mål som möjligt när det gäller att främja de delområden av hållbar utveckling som organisationen kan påverka. Med hjälp av dem kan både den rapporterande organisationen själv och den som läser rapporten följa hur arbetet framskrider.

En förutsättning för att ställa upp konkreta mål är att verksamheten kan mätas tydligt och konsekvent. För många organisationer var ansvarsrapporten för 2021 den första i sitt slag och därmed kunde konkreta indikatorer ännu inte tas i bruk. Det kan hända att målsättningen konkretiseras i framtiden.

5 Indikatorer för att följa med framsteg och ge riktlinjer för arbetet

Att systematiskt mäta verksamheten i syfte att följa upp hur ansvarsarbetet framskrider är ett viktigt sätt att främja de mål som ställts upp för verksamheten. Merparten av organisationerna har i sina rapporter använt eller åtminstone identifierat indikatorer för att följa upp hur målen framskrider och främjas. Om organisationerna ännu inte har identifierat indikatorer som verktyg för uppföljning, beskriver de i rapporterna åtgärder för att främja målet. Grovt indelat nämns två typer av indikatorer i rapporterna:

- indikatorer som mäter handavtrycket av den egna verksamheten – verksamheten har en direkt inverkan på indikatorns värde
- indikatorer som mäter delområden som påverkar främjandet av målet – verksamheten har en indirekt inverkan på indikatorns värde.

I denna sammanfattning har man som indikator betraktat information som beskriver hur väl de mål som ställts upp för den egna verksamheten har uppnåtts. Om man av siffran inte kan avgöra huruvida utvecklingen i förhållande till målet är positiv eller negativ är det inte fråga om en indikator, utan en datapunkt. I 61 procent av rapporterna finns tydligt identifierbara indikatorer för att följa hur målen uppnås.

Allmänt taget kan man på olika sätt mäta hur målen för hållbar utveckling främjas och framskrider. Många indikatorer eller insamlade data som beskriver eller anknyter till verksamheten inom statsförvaltningen beskriver hur verksamheten åtminstone indirekt främjar målen för hållbar utveckling. I FN:s handlingsplan Agenda 2030 har också fastställts egna indikatorer för målen och det är naturligt för vissa organisationer att utnyttja dessa.

Det kan vara svårt att identifiera indikatorer och mäta effekterna och detta har förståtts på olika sätt i rapporterna. Dessutom började många organisationer utarbeta ansvarsrapporten mitt under 2021, och då var det inte nödvändigtvis möjligt att använda indikatorer som omfattar hela året, än mindre att utnyttja uppgifter för jämförande år för att åskådliggöra hur arbetet framskrider. I fråga om indikatorer och jämförande uppgifter kommer rapporteringen att utvecklas under de kommande åren.

Utifrån ansvarsrapporterna för 2021 är det enkelt att mäta ansvarsarbetet och tillhörande åtgärder om organisationen har ett eget ansvarsprogram.

I följande kapitel behandlas verksamhetens handavtryck, så som det presenteras i ansvarsrapporterna, på de 17 målen för hållbar utveckling i handlingsplanen. För varje mål presenteras också de indikatorer som använts för att följa upp arbetet.

6 Verksamheten handavtryck för att främja målen för hållbar utveckling

I ansvarsrapporterna har de flesta organisationerna tillämpat Statskontorets anvisning och valt de tre till fem mål i Agenda 2030 som de bäst kan påverka genom sin verksamhet.

I 70 procent av rapporterna (32 stycken) har man dessutom utöver huvudmålen för hållbar utveckling identifierat de viktigaste delmålen. Delmålen är mer begränsade och konkreta än huvudmålen. Därför har många organisationer ansett det naturligt att spegla den egna verksamhetens effekter och främjande åtgärder mot vissa delmål. Även om verksamheten säkert har konsekvenser för flera mål och målen är överlappande och beroende av varandra är det inte ändamålsenligt att i rapporten beskriva alla åtgärder och konsekvenser för alla mål för hållbar utveckling.

I den här sammanfattningen har delmålen för att underlätta läsandet sammanställts till teman som beskriver deras innehåll. De officiella delmålen i sin helhet finns som bilaga.

6.1 Ingen fattigdom – mål 1

Syftet med det första målet för hållbar utveckling är att avskaffa fattigdom i alla dess former överallt. **Centret för konstfrämjande** har identifierat att det genom sin verksamhet särskilt kan främja detta mål.

Centret för konstfrämjande främjar konstnärers sysselsättning genom att koordinera samarbete mellan flera olika myndigheter och samarbete mellan olika aktörer (såsom ministerierna och arbets- och näringsbyråerna). Dessutom söker centret olika sätt att göra konsten mer tillgänglig i utvecklings- och statsunderstödsverksamheten samt utvecklar understödsinstrument och kommunala stöd för kulturell mångfald och tillgänglighet.

De delmål som identifierats i rapporterna fokuserar på följande teman:

- system och åtgärder för socialt skydd, försäkringsskydd för fattiga (delmål 3.3)
- lika rätt till ekonomiska resurser samt till grundläggande tjänster (delmål 1.4).

Indikatorer som används är bland annat

- resultaten av sektorsövergripande myndighetsarbete
- antalet försök och genomföranden av rådgivning
- möjligheter till delaktighet.

För att främja målet stödde Centret för konstfrämjande konstnärers sysselsättning genom att koordinera samarbete mellan flera olika myndigheter och samarbete mellan olika aktörer, såsom kommuner. År 2021 fortsatte Centret för konstfrämjande med den fleråriga kampanjen Rättvis konst, vars syfte är att stärka konstnärernas förtjänster.

6.2 Ingen hunger – mål 2

Det andra målet för hållbar utveckling är att avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk. **Livsmedelsverket** och **Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea** har identifierat att de genom sin verksamhet särskilt kan främja detta mål.

Statsförvaltningen främjar målet genom att övervaka och säkerställa matens säkerhet och tillgänglighet. I målet beaktas anpassningen till klimatförändringarna, matproduktionens sociala hållbarhet, näringshälsan, försörjningsberedskapen, jordbrukets hållbarhet och stöd i början av livsmedelskedjan samt produktionen av information och forskning. Dessutom bidrar övervakning, rådgivning och forskning i anslutning till läkemedel och medicinska produkter till att målet uppnås.

De delmål som identifierats i rapporterna fokuserar på följande teman:

- tillgång till tillräcklig och näringsrik mat, ingen hunger (delmål 2.1)
- undernäring och näringsbehov (delmål 2.2)
- jordbrukets produktivitet (delmål 2.3)
- hållbara system för livsmedelsproduktion (delmål 2.4)
- genetisk mångfald (delmål 2.5)
- internationellt samarbete med anknytning till landsbygden (delmål 2.A)
- marknader för jordbruksråvaror (delmål 2.C).

Indikatorer som används är bland annat:

- uppföljning av näring bland målgrupperna (Livsmedelsverket)
- arealen för ekologisk produktion (Livsmedelsverket)
- de riksomfattande fosfor- och kvävenivåerna samt indikatorer inom landsbygdsprogrammet, till exempel biologisk mångfald och jordbrukets energiförbrukning (Livsmedelsverket).

De åtgärder för att främja målet som beskrivs i rapporterna är bland annat:

- Livsmedelsverket beviljar landsbygdsutvecklings- och jordbrukarstöd samt koordinerar EU:s mathjälp till mindre bemedlade.
- Livsmedelsverket övervakar, ger råd och informerar om livsmedelskedjans säkerhet, marknadsföring, spårbarhet och konsumentinformation.
- Livsmedelsverket undersöker näringsbehovet och -hälsan.
- Livsmedelsverket ger råd och bedriver forskning om jordbrukets anpassning till klimatförändringarna, torka och översvämningar samt andra extrema förhållanden och skador samt testar nya växtsorter som ett led i anpassningen till klimatförändringarna.
- Fimea övervakar läkemedel och medicinska produkter samt ger råd och gör undersökningar med anknytning till dessa.

6.3 God hälsa och välbefinnande – mål 3

Det tredje målet för hållbar utveckling är att säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar. 15 organisationer har identifierat att de genom sin verksamhet särskilt kan främja detta mål. Dessa organisationer är **Säkerhets - och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea, Nödcentralsverket, Meteorologiska institutet, Transport- och kommunikationsverket Traficom, Niuvanniemi sjukhus, undervisnings- och kulturministeriet, försvarsförvaltningen, Gränsbevakningsväsendet, Livsmedelsverket, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira, social- och hälsovårdsministeriet, Strålsäkerhetscentralen, Institutet för hälsa och välfärd, Tullen och Trafikledsverket.**

Statsförvaltningen främjar målet på bred front: hälsa och välbefinnande omfattar såväl övervakning av läkemedel och livsmedel, styrning, utveckling och utbud av social- och hälsovårdstjänster, minskning av dödsfall till följd av trafikolyckor och andra olyckor, åtgärder i anslutning till strålning och luftföroreningar som omsorg om personalens hälsa och välbefinnande. Dessutom bedriver organisationerna mycket internationellt samarbete i anslutning till säkerhet och hälsa till exempel genom export av experttjänster och program samt genom att delta i internationella arbetsgrupper.

De delmål som identifierats i rapporterna fokuserar på följande teman:

- epidemier och andra smittsamma sjukdomar (delmål 3.3)
- icke smittsamma sjukdomar (delmål 3.4)
- missbruk av alkohol och droger (delmål 3.5)
- dödsfall och skador till följd av trafikolyckor (delmål 3.6)
- sexuell och reproduktiv hälsa (delmål 3.7)
- allmän hälso- och sjukvård (delmål 3.8)
- döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier och föroreningar (delmål 3.9)
- ramkonventionen om tobakskontroll (delmål 3.A)
- alla länders kapacitet när det gäller hantering av risker (delmål 3.D).

Indikatorer som används är bland annat:

- antalet rapporterade livsmedelsburna epidemier och insjuknade (Livsmedelsverket)
- antalet dödsfall och allvarligt skadade i vägtrafiken (Traficom, Trafikledsverket)

- dödligheten i samband med hjärt- och kärlsjukdomar, cancer, diabetes eller kronisk sjukdom i andningsorganen (social- och hälsovårdsministeriet)
- personalens sjukfrånvaro (Gränsbevakningsväsendet)
- enkäter om välbefinnandet och tillfredsställelsen med arbetet (försvarsförvaltningen)
- fall av trakasserier och mobbning i samband med värnplikten (försvarsförvaltningen).

De åtgärder för att främja målet som beskrivs i rapporterna är bland annat:

- Tullen övervakar transporter av farliga ämnen, kemikalier och avfall samt trafikskicket hos fordon för tung trafik.
- Meteorologiska institutet utvecklar med hjälp av forskning bättre metoder för att mäta, förutse och bedöma luftkvaliteten.
- Trafikledsverket vidtar åtgärder med anknytning till säkerheten på landsvägarna, till exempel att utveckla den automatiska övervakningen.
- Fimea övervakar att läkemedel är säkra, effektiva och högklassiga.
- Meteorologiska institutet, Institutet för hälsa och välfärd, Livsmedelsverket och Niuvanniemi sjukhus producerar information som anknyter till målet.
- Fimea och Strålsäkerhetscentralen deltar i nationella och internationella arbetsgrupper.
- Strålsäkerhetscentralen övervakar säkerheten i fråga om medicinsk användning av strålning och informerar om strålningsrelaterade risker.
- Valvira deltar i verkställandet av det riksomfattande tillsynsprogrammet för alkoholförvaltningen.
- År 2021 deltog Traficom och Trafikledsverket i arbetet för att bereda en ny trafiksäkerhetsstrategi. I strategin strävar man efter att förebygga dödsfall och skador i trafiken fram till 2050.
- År 2021 grundade THL ett kompetenskluster för arbete mot våld, där mångvetenskapliga och -professionella experter inom arbete mot våld arbetar vid samma enhet.

6.4 God utbildning för alla – mål 4

Det fjärde målet för hållbar utveckling är att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla. Nio organisationer har identifierat att de genom sin verksamhet särskilt kan främja detta mål. Dessa organisationer är **Biblioteket för synskadade Celia, Riksarkivet, Museiverket, Utbildningsstyrelsen, undervisnings- och kulturministeriet, polisen, Finlands Akademi, Statistikcentralen** och **utrikesministeriet**.

Statsförvaltningen främjar målet nationellt och internationellt. Den information som organisationerna producerar och tillhandahåller samt finansieringen av forskning skapar en grund för en högklassig utbildning. Utbildningspolitiken och tillgängliga böcker främjar allas möjligheter till god utbildning. Dessutom har undervisningen i hållbar utveckling stärkts med hjälp av läroplanerna. Internationellt främjas målet genom olika samarbetsmetoder samt genom utrikesministeriets finansiering av utvecklingssamarbete, där utbildning är ett prioriterat område. Till målet hör också att stödja personalens kontinuerliga lärande och erbjuda praktikplatser.

De delmål som identifierats i rapporterna fokuserar på följande teman:

- avgiftsfri och likvärdig grundskoleutbildning av hög kvalitet (delmål 4.1)
- småbarnspedagogik och förskola av hög kvalitet (delmål 4.2)
- yrkesutbildning och eftergymnasial utbildning av god kvalitet till en överkomlig kostnad (delmål 4.3)
- avskaffa skillnaderna mellan könen inom utbildningsområdet och säkerställa lika tillgång till utbildning för utsatta personer (delmål 4.5)
- läs- och skrivfärdigheter (delmål 4.6)
- utbildning i hållbar utveckling (delmål 4.7)
- tillgången till utbildade lärare i utvecklingsländer (delmål 4.C).

Indikatorer som används är bland annat:

- personalens möjlighet att prova och göra saker på ett nytt sätt (Riksarkivet)
- ökad utlånings- och läsaktivitet bland barn och unga enligt indikatorn i det nuvarande resultatavtalet (Celia)
- antalet unga utanför utbildning och arbetslivet (undervisnings- och kulturministeriet)
- antalet personer som avlagt högst grundstadiet 1970–2020 (undervisnings- och kulturministeriet)

- andelen kvinnor av sökandena till polisutbildningen (polisen)
- andelen studier som avläggs som nätstudier (polisen).

De åtgärder för att främja målet som beskrivs i rapporterna är bland annat:

- Statistikcentralen erbjuder utbildning för färdigheter att läsa statistik till exempel för studerande och skolelever samt producerar information för att utveckla utbildningen.
- Celia främjar användningen av ljudböcker som sådant särskilt hjälpmedel som avses i läroplanen.
- Utbildningsstyrelsen och polisen stärker lärandet om hållbar utveckling på olika utbildningsnivåer och i läroplanerna.
- Undervisnings- och kulturministeriet genomför programmet Utbildning för alla och följer tillsammans med Utbildningsstyrelsen verkställandet av den utvidgade läroplikten.
- Finlands Akademi erbjuder forskningsfinansiering.
- Utrikesministeriet beviljar finansiering för utvecklingssamarbete för projekt som främjar utbildning.
- År 2021 offentliggjorde Utbildningsstyrelsen en ny valfri examensdel som hänför sig till verksamhet med klimatansvar för alla yrkesinriktade grundexamina.

6.5 Jämställdhet – mål 5

Det femte målet för hållbar utveckling är att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt. 15 organisationer har identifierat att de genom sin verksamhet särskilt kan främja detta mål. Dessa organisationer är: **Riksdagens kansli, Krishanteringscentret, Lantmäteriverket, polisen, försvarsförvaltningen, Brottspåföljdsmyndigheten, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Finlands Akademi, Åklagarväsendet, Institutet för hälsa och välfärd THL, Domstolsväsendet, utrikesministeriet, statsrådets kansli** och **tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira**.

I statsförvaltningens ansvarsrapporter betonas med anknytning till detta mål personalpolitiken och arbetet mot våld i nära relationer. Jämställdhets- och likabehandlingsplaner och jämställdhetskommittéer främjar jämställdhet på arbetsplatserna. Centrala metoder för att främja jämställdhet i vardagen är att förebygga våld i nära relationer, stöda offren, beakta offer i fångvården samt utveckla verktygen för förundersökning. Dessutom styr utrikesministeriet drygt

70 procent av finansieringen av utvecklingssamarbete till åtgärder med mål som anknyter till jämställdhet.

De delmål som identifierats i rapporterna fokuserar på följande teman:

- diskriminering av kvinnor (delmål 5.1)
- våld mot kvinnor (delmål 5.2)
- fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap för kvinnor (delmål 5.5)
- användning av teknik för att främja kvinnors rättigheter (delmål 5.B)
- politik och lagstiftning för att främja jämställdhet (delmål 5.C)

Indikatorer som används är bland annat:

- placeringen av kvinnor och män på olika uppgiftsnivåer (riksdagens kansli, Domstolsväsendet)
- antalet servicehandledningar (inrikesministeriet)
- kvinnornas andel av bedömningsexperterna i Akademins bedömningspaneler (Finlands Akademi)
- antalet flickor och kvinnor som blir offer för våld i nära relationer (social- och hälsovårdsministeriet)
- uppföljning av genomförandet av åtgärder i jämställdhets- och likabehandlingsplaner (t.ex. polisen)
- antalet personer som avlagt jämställdhetsrelaterade utbildningar (statsrådets kansli)
- fall av trakasserier i samband med värnplikten (försvarsförvaltningen).

De åtgärder för att främja målet som beskrivs i rapporterna är bland annat:

- Brottspåföljdsmyndigheten har projekt med fokus på kvinnor.
- Institutet för hälsa och välfärd erbjuder tjänster för offer för våld och deras närstående, bland annat skyddshem och hjälptelefonen Nollinjen.
- År 2021 utvecklade inrikesministeriet verktyg för förundersökning av hedersrelaterat våld.
- Polisen rekryterade 2021 en person till projektet MARAK3 för att effektivisera bekämpningen av våld mot kvinnor.
- Finlands Akademi och statsrådets kansli uppdaterade 2021 sina jämställdhets- och likabehandlingsplaner.

- ➢ År 2021 inkluderade Krishanteringscentret perspektiven kön samt kvinnor, fred och säkerhet i sin grundläggande utbildning och i fördjupade kurser.

6.6 Rent vatten och sanitet – mål 6

Det sjätte målet för hållbar utveckling är att säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla. **Geologiska forskningscentralen, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira** och **Finlands miljöcentral** har identifierat att de genom sin egen verksamhet särskilt kan främja detta mål.

Organisationerna främjar målet genom att producera information och utredningar, ge anvisningar till aktörer, delta i verkställandet och beredningen av lagstiftning samt stödja och säkerställa skydd av grundvattnet och tillgången till säkert dricksvatten.

De delmål som identifierats i rapporterna fokuserar på följande teman:

- dricksvatten för alla (delmål 6.1)
- vattenkvaliteten (delmål 6.3)
- vattenanvändningens effektivitet, hållbara uttag och en hållbar försörjning (delmål 6.4)

I rapporterna fastställs inga indikatorer för att följa hur detta mål framskrider. Däremot har man mätt arbetet för att främja målet:

- antal projekt som främjar målet (GTK)
- processindikatorer som beskriver arbetsskedena (Valvira)

De åtgärder för att främja målet som beskrivs i rapporterna är bland annat:

- ➢ Geologiska forskningscentralen gör utredningar av grundvattenområdenas struktur.
- ➢ SYKE ger anvisningar för de skyddsplaner för grundvattenområden som kommunerna utarbetar.

- Valvira ger de kommunala hälsoskyddsmyndigheterna handledning i frågor som berör hushållsvattnets kvalitet och kvalitetskontroll av hushållsvatten.

- År 2021 inleddes ett samprojekt för vattendiplomati som finansieras av tre ministerier och som koordineras av SYKE och Utrikespolitiska institutet.

6.7 Hållbar energi för alla – mål 7

Det sjunde målet för hållbar utveckling är att säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla. Fem organisationer har identifierat att de genom sin verksamhet särskilt kan främja detta mål. Dessa organisationer är: **Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, Energimyndigheten, Geologiska forskningscentralen, Strålsäkerhetscentralen** och **arbets- och näringsministeriet**.

Statsförvaltningen stöder detta mål genom att producera information, vidta energieffektivitetsåtgärder och utveckla nätet. Stödet till och styrningen av förnybar och koldioxidsnål energi står i centrum för åtgärderna. Dessutom samarbetar man internationellt för att främja energieffektivitet och ren energi. I sin nationella energi- och klimatplan (NECP) meddelade Finland att det nationella målet för 2030 är att 51 procent av den totala slutförbrukningen ska bestå av förnybar energi. År 2020 var utfallet 43,9 procent.

De delmål som identifierats i rapporterna fokuserar på följande teman:

- bra energitjänster för alla (delmål 7.1)
- ökad andel förnybar energi (delmål 7.2)
- energieffektivitet (delmål 7.3)
- internationellt samarbete (delmål 7.A)
- bygga ut infrastrukturen och uppgradera tekniken för att leverera hållbara energitjänster i utvecklingsländerna (delmål 7.B).

Indikatorer som används är bland annat:

- elanvändningsplatser som omfattas av kvalitetskraven för leveranssäkerhet (Energimyndigheten)

- energibesparing som uppnåtts med energieffektivitetsåtgärder (Energimyndigheten)

- andelen förnybar energi av den totala slutförbrukningen (arbets- och näringsministeriet, Energimyndigheten).

De åtgärder för att främja målet som beskrivs i rapporterna är bland annat:

- Energimyndigheten bedömer nätbolagens utvecklingsplaner samt ingår avtal om energieffektivitet.
- Geologiska forskningscentralen och Strålsäkerhetscentralen genomför forskning och tillsyn med anknytning till geo- och kärnenergi.
- Arbets- och näringsministeriet förbättrar tillsammans med aktörer inom området leveranssäkerheten för energi genom att utveckla el- och fjärrvärmenätet, förbättra överföringsförbindelserna samt utnyttja nya möjligheter att lagra energi.
- Strålsäkerhetscentralen upprätthåller kompetensen inom kärnsäkerhet.
- Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet erbjuder energiunderstöd, understöd för laddningsinfrastruktur och understöd för slopande av oljeuppvärmning i kommunala byggnader.

6.8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt – mål 8

Det åttonde målet för hållbar utveckling är att verka för en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla. 17 organisationer har identifierat att de genom sin verksamhet särskilt kan främja detta mål. Dessa organisationer är: **Business Finland, Riksarkivet, Lantmäteriverket, Museiverket, Utbildningsstyrelsen, undervisnings- och kulturministeriet, Livsmedelsverket, Skyddspolisen, Institutet för hälsa och välfärd, Säkerhets- och kemikalieverket, Tullen, arbets- och näringsministeriet, Statskontoret, statsrådets kansli, Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning, Statens center för informations- och kommunikationsteknik Valtori** och **Skatteförvaltningen**.

Inom statsförvaltningen främjas målet dels genom att man satsar på personalens arbetshälsa, dels genom att man stöder ekonomisk tillväxt, automatisering och företagens verksamhet. Genom jordbrukar- och landsbygdsutvecklingsstöd, FUI-finansiering, företagsstöd och bekämpning av grå ekonomi främjas konkurrenskraften och den ekonomiska tillväxten. Sysselsättningen stöds genom olika program och tjänster. Personalens välbefinnande har en koppling till bland annat jämställdhets- och likabehandlingsfrågor, kompetensutveckling, arbetarskyddsverksamhet samt en trygg och sund arbetsmiljö.

De delmål som identifierats i rapporterna fokuserar på följande teman:

- högre ekonomisk produktivitet genom teknik och innovation (delmål 8.2)
- utvecklingsinriktad politik som stödjer sysselsättningen (delmål 8.3)
- resurseffektivitet (delmål 8.4)
- full och produktiv sysselsättning (delmål 8.5)
- minska andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar (delmål 5.6)
- avskaffa tvångsarbete, modernt slaveri och människohandel (delmål 8.7)
- främja en trygg och säker arbetsmiljö (delmål 8.8)
- hållbar turism (delmål 8.9)
- de inhemska finansinstitutens tjänster för alla (delmål 8.10).

Indikatorer som används är bland annat:

- enkäter om tillfredsställelse med arbetet och välbefinnande (Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning)
- ytterligare inbesparingar genom utvalda automatiseringar (Valtori)
- uppföljning av kundnöjdheten (Skatteförvaltningen, Skyddspolisen)
- användningen av MinSkatt (Skatteförvaltningen)
- den totala mängden digitaliserat material 2019–2021 (Riksarkivet)
- antalet personer som avlagt utbildningsdagar och helheter av nätstudier per år (Lantmäteriverket, Säkerhets- och kemikalieverket)
- åtgärder i planen för arbetshälsa (Lantmäteriverket)
- antalet praktikanter (Tullen)
- antalet investeringar inom jordbruket som fått understöd samt antalet startstöd till unga jordbrukare (Livsmedelsverket)
- sysselsättningsgraden (arbets- och näringsministeriet)
- bedömning och klassificering av riskfaktorer och farliga faktorer samt resultaten av verksamhetsmodellen för psykosocialt stöd (Skyddspolisen)
- arbetsplatser som skapats genom FUI-finansiering (Business Finland)
- ökad export hos små och medelstora kundföretag (Business Finland).

De åtgärder för att främja målet som beskrivs i rapporterna är bland annat:

- Tullen övervakar den gränsöverskridande godstrafiken och gör den smidigare.
- Statskontoret koordinerar Kaiku-utvecklingspengarna.
- Valtori främjar den ekonomiska produktiviteten genom automatisering.
- Skatteförvaltningen bekämpar grå ekonomi och eliminerar därigenom den osunda konkurrensen.
- Säkerhets- och kemikalieverket erbjuder motions- och kulturförmåner samt informationsinslag av företagspsykologen.
- Arbets- och näringsministeriet främjar sysselsättningen av invandare och arbetslivets mångfald genom att delta till exempel i beredningen av handlingsplanen mot människohandel.
- Skyddspolisen ordnar expertmöten samt utbildnings- och informationstillfällen.
- Business Finland understöder turistföretag som är verksamma i Finland i fråga om internationalisering, utveckling och försäljning.
- Utbildningsstyrelsen utvecklar den yrkesinriktade utbildningen i syfte att säkerställa att kompetensen är uppdaterad och motsvarar arbetslivets behov.
- År 2021 utarbetade statsrådets kansli en handlingsplan för arbetarskydd och arbetshälsa.

6.9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur – mål 9

Det nionde målet för hållbar utveckling är att bygga en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation. 16 organisationer har identifierat att de genom sin verksamhet särskilt kan främja detta mål. Dessa organisationer är: **Business Finland, Energimyndigheten, Geologiska forskningscentralen, kommunikationsministeriet, transport- och kommunikationsverket Traficom, Säkerhets - och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea, Lantmäteriverket, undervisnings- och kulturministeriet, Finlands Akademi, Tullen, Säkerhets- och kemikalieverket, arbets- och näringsministeriet, Strålsäkerhetscentralen, Statskontoret, Statens center för informations- och kommunikationsteknik Valtori** och **Trafikledsverket**.

Statsförvaltningen stöder utvecklandet av forsknings-, trafik- och digital infrastruktur samt hållbara innovationer, cirkulär ekonomi och säkerhet till exempel genom att producera information och forskning, stöda företag och aktörer, finansieringskanaler och olika program. Till exempel skapar produktionen av information en grund för att bygga upp en hållbar industri och infrastruktur samt för att nå målen om klimatneutralitet. Verktyg som anknyter till målet är

bland annat den nationella FUI-färdplanen för forskning, utveckling och innovationer, trafiksystemplanen Trafik 12, investeringsprogrammet för gång och cykling, färdplanen för fossilfri trafik samt batteristrategin. Dessutom främjas målet internationellt genom olika forum och finansieringsinstrument.

De delmål som identifierats i rapporterna fokuserar på följande teman:

- tillförlitlig, hållbar infrastruktur av hög kvalitet (delmål 9.1)
- hållbar industri (delmål 9.2)
- tillgången till finansiella tjänster för små småskaliga industriföretag och andra företag (delmål 9.3)
- förnyande av infrastrukturen och branscherna för efterinstallation (delmål 9.4)
- vetenskaplig forskning och teknisk kapacitet (delmål 9.5)
- infrastruktur i utvecklingsländerna (delmål 9.A)
- teknikutveckling och forskning i utvecklingsländerna (delmål 9.B)

Indikatorer som används är bland annat:

- antalet lån för produktutveckling och kapital (Statskontoret)
- F&U-utgifternas andel av BNP (undervisnings- och kulturministeriet, arbets- och näringsministeriet)
- 5G-nätens täckning bland befolkningen (Traficom)
- utbetalda bredbandsstöd (Traficom)
- utvecklingen av snabbladdningsstationer (Energimyndigheten)
- undersökningen om förtroende och anseende: betyg för innovationsdimensionen (Säkerhets- och kemikalieverket)
- frivilliga åtaganden gällande materialeffektivitet (arbets- och näringsministeriet)
- finansiering till lösningar som främjar koldioxidsnålhet och cirkulär ekonomi (Business Finland).

De åtgärder för att främja målet som beskrivs i rapporterna är bland annat:

- Valtori upprätthåller och utvecklar digitala servicekanaler.
- Finlands Akademi beviljar finansiering för att bygga och utveckla forskningsinfrastruktur.

- Kommunikationsministeriet understöder anskaffning av eldrivna personbilar.
- Energimyndigheten erbjuder investeringsstöd för offentliga stationer och främjar därmed utvecklingen av nätverket av laddnings- och tankningsstationer.
- Fimea främjar en smidig läkemedelsdistribution genom att förbättra tillgången till information och informationens omfattning.
- Säkerhets- och kemikalieverket stöder företagen genom att utveckla regelverket, tillsynen och uträttandet av ärenden så att de uppmuntrar till säkra innovationer.
- År 2021 utarbetade Trafikledsverket en grundplan för väghållningen där hållbar utveckling utgör en separat punkt.
- År 2021 uppdaterade Säkerhets- och kemikalieverket guiderna om upplagring av farliga kemikalier och publicerade en guide om beredskap för säkerhetshot.

6.10 Minskad ojämlikhet – mål 10

Det tionde målet för hållbar utveckling är att minska ojämlikheten inom och mellan länder. 13 organisationer har identifierat att de genom sin verksamhet särskilt kan främja detta mål. Dessa organisationer är **Nödcentralsverket, Krishanteringscentret, Museiverket, Biblioteket för synskadade Celia, undervisnings- och kulturministeriet, Polisen, Brottspåföljdsmyndigheten, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Åklagarväsendet, Centret för konstfrämjande, Institutet för hälsa och välfärd** och **Skatteförvaltningen**.

Utifrån rapporterna innebär minskad ojämlikhet inom statsförvaltningen att tjänsternas tillgänglighet förbättras och att olika grupper tas i beaktande. I personalpolitiken innebär minskad ojämlikhet att likabehandling förverkligas på arbetsplatsen samt att mångfalden stärks och rekryteringen utvecklas.

Olika program och till exempel utvecklandet av invandringspolitiken och utlänningslagen samt resultatstyrning är metoder för att minska ojämlikheten på ministerienivå. Dessutom betraktas tillhandahållandet av tjänster på svenska och samiska samt tolkningstjänster som sätt att främja likabehandling inom hela statsförvaltningen.

De delmål som identifierats i rapporterna fokuserar på följande teman:

- alla människor blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet (delmål 10.2)
- lika möjligheter och minska förekomsten av ojämlika utfall (delmål 10.3)
- säker migration och rörlighet av personer (delmål 10.7).

Indikatorer som används är bland annat:

- genomförande av likabehandling och indexet för rättvisa i arbetsgemenskapen på arbetsplatsen (Brottspåföljdsmyndigheten)
- antalet utsända valobservatörer och experter på civil krishantering i uppdrag som främjar mångfald och minskar ojämlikhet (Krishanteringscentret)
- utbildningstillfällen (inrikesministeriet)
- utvärdering av konsekvenserna för jämställdhet och likabehandling och utvärdering av könskonsekvenserna i regeringspropositioner (inrikesministeriet)
- antalet kvotflyktingar (inrikesministeriet)
- antalet unga utanför utbildning och arbetslivet (undervisnings- och kulturministeriet)
- andelen av befolkningen som lever på mindre än 50 procent av medianinkomsten (social- och hälsovårdsministeriet).

De åtgärder för att främja målet som beskrivs i rapporterna är bland annat:

- Vid åklagarväsendet pågår ett projekt för att utveckla den svenskspråkiga servicen.
- Nödcentralsverket ger varningsmeddelanden på samiska i samiska områden.
- Undervisnings- och kulturministeriet genomför utvecklingsprogrammen Utbildning för alla och Rätt att kunna, som främjar jämställdhet och likabehandling.
- Polisen statistikför hatbrott.
- Nödcentralsverket beaktar specialgruppernas behov till exempel genom att göra det möjligt att göra en nödanmälan per textmeddelande och via en tolkningstjänst som är öppen dygnet runt.
- År 2021 utarbetade polisen en åtgärdsplan för att främja mångfalden i polisorganisationen och intensifiera samarbetet mellan polisen och olika minoritetsgrupper.

6.11 Hållbara städer och samhällen – mål 11

Det elfte målet för hållbar utveckling är att göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara. Tio organisationer har identifierat att de genom sin verksamhet särskilt kan främja detta mål. Dessa organisationer är **Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, Meteorologiska institutet, kommunikationsministeriet, Transport- och kommunikationsverket Traficom, Lantmäteriverket, Museiverket, undervisnings- och kulturministeriet, försvarsförvaltningen, Förvaltningsnämnden för Sveaborg** och **Statskontoret**.

Statsförvaltningen främjar hållbara städer och samhällen i synnerhet genom att stödja ett förmånligt och hållbart boende, producera information, stödja en utveckling av trafiksystemen i en mer hållbar riktning samt utveckla samhällenas och regionernas hållbarhet och miljöansvar. Även militära områden är samhällen vars verksamhet påverkar det omgivande samhället i och med buller och andra miljöfaktorer. De påverkar också planläggningen i området samt den regionala ekonomin och sysselsättningen. Dessutom skyddar förebyggande av krissituationer miljön och städerna. Målet främjas på såväl lokal nivå, EU-nivå som internationell nivå. Till exempel miljöstrategier och planer för nyttjande och vård är verktyg för att främja hållbara städer och samhällen.

De delmål som identifierats i rapporterna fokuserar på följande teman:

- bostad och grundläggande tjänster för alla (delmål 11.1)
- transportsystem och trafiksäkerhet (delmål 11.2)
- kultur- och naturarv (11.4)
- städernas negativa miljöpåverkan (delmål 11.6)
- antal städer och katastrofriskreducering (delmål 11.B)

Indikatorer som används är bland annat:

- samfundens räntestödslån, betalda räntestöd (Statskontoret)
- minskningen av reparationsskulden och slitaget på vallarna (Förvaltningsnämnden för Sveaborg)
- medborgarnas tillfredsställelse med tillgängligheten i olika trafikformer (Traficom)
- kostnaderna för miljöskydd och fördelningen mellan projekten (försvarsförvaltningen).

De åtgärder för att främja målet som beskrivs i rapporterna är bland annat:

- Statskontoret och Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet hjälper hyreshussamfund med saneringsåtgärder, till exempel för att klara av fastighetsunderhållet och reparationsbehovet.
- Förvaltningsnämnden för Sveaborg förbinder sina samarbetspartner att genomföra planen för nyttjande och vård för världsarvsobjektet.
- Vid centralen för geografisk information undersöker Lantmäteriverket utnyttjandet av drönare särskilt inom lantmäteri samt i applikationer med anknytning till skogs- och jordbruk tillsammans med ett omfattande samarbetsnätverk.
- Meteorologiska institutet producerar en 24/7-varningstjänst samt förhandsinformation om väderfenomen som orsakar olägenheter och risker och deras konsekvenser i Finland och på andra håll. Detta kan utnyttjas i förebyggande åtgärder som upprätthåller samhällets och människornas säkerhet.
- Traficom beviljar statliga stöd och statsunderstöd för att stöda rörlighet, transport och fungerande nätförbindelser.
- Lantmäteriverket publicerade 2021 ett mobilspel med vilket man testade att uppdatera lokaliseringsuppgifter för rösen genom crowdsourcing.

6.12 Hållbar konsumtion och produktion – mål 12

Det tolfte målet för hållbar utveckling är att säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster. 24 organisationer har identifierat att de genom sin verksamhet särskilt kan främja detta mål. Dessa organisationer är **Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, Riksdagens kansli, Geologiska forskningscentralen, Nödcentralsverket, Krishanteringscentret, Säkerhets - och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea, Lantmäteriverket, Museiverket, Niuvanniemi sjukhus, Utbildningsstyrelsen, polisen, försvarsförvaltningen, Gränsbevakningsväsendet, Livsmedelsverket, inrikesministeriet, Skyddspolisen, Förvaltningsnämnden för Sveaborg, Finlands miljöcentral, Åklagarväsendet, Centret för konstfrämjande, Säkerhets- och kemikalieverket, Tullen, Domstolsväsendet, statsrådets kansli, Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning Palkeet** och **Statens center för informations- och kommunikationsteknik Valtori**.

Hållbar konsumtion och produktion har samhällelig genomslagskraft och syns i statsförvaltningens organisationers handavtryck till exempel i form av produktion av information, övervakning av produkter, undervisningsmaterial och konsumtionsvanornas hållbarhet. Dessutom lyfter organisationerna fram påverkan av den egna verksamheten, såsom upphandlingar och distansarbete. Genom ökad medvetenhet bland personalen, intressentgrupperna, målgrupperna och samhället möjliggörs en ansvarsfull konsumtion och miljöskydd. Distansarbete minskar utsläppen såväl i lokalerna som till följd av att privatbilismen minskar eftersom personalen inte kommer till kontoret. Dessutom lyfts cirkulär ekonomi fram i flera rapporter.

De delmål som identifierats i rapporterna fokuserar på följande teman:

- ramverket för hållbara konsumtions- och produktionsmönster (delmål 12.1)
- hållbar förvaltning av naturresurser (delmål 12.2)
- matsvinn (delmål 12.3)
- hantering av kemikalier och avfall (delmål 12.4)
- uppkomst av avfall (delmål 12.5)
- hållbara metoder (delmål 12.6)
- offentliga upphandlingsmetoder (delmål 12.7)
- medvetenhet om hållbar utveckling (delmål 12.8)
- stöd till utvecklingsländerna för att stöda hållbara konsumtions- och produktionsmönster (delmål 12.A)
- hållbar turism (delmål 12.B).

Indikatorer som används är bland annat:

- avfallsmängder och återvinningsgrad (riksdagens kansli, Skyddspolisen, försvarsförvaltningen)
- konkurrensutsättningar där man separat beaktar miljökriterier, till exempel återvinning av förpackningar och möbler (Domstolsväsendet)
- i fråga om miljöansvar vid upphandlingar minskningen av förvaltningsområdets koldioxidavtryck (inrikesministeriet)
- kontroller genomförda av mathundar och livsmedel som omhändertagits vid kontrollerna (Tullen)
- lokaleffektiviteten (Valtori)
- hybrid- eller elbilarnas andel av tjänstebilarna (Valtori)
- genomförandet av miljöprogrammet Green Office (Förvaltningsnämnden för Sveaborg)
- den inhemska produktionens andel av konsumtionen (Livsmedelsverket)
- minskningen av engångskärl, -bestick, pappershanddukar och kopieringspapper (Niuvanniemi sjukhus)
- Antalet personer som avlagt utbildningspaketet Miljöansvar i milin och antalet personer som avlagt eOppiva-kursen i hållbar utveckling (Kestävän kehityksen osaajaksi) (försvarsförvaltningen)

De åtgärder för att främja målet som beskrivs i rapporterna är bland annat:

- Nödcentralsverket har minskat sina egna tjänstebilar med två tredjedelar, och centrala kriterier vid anskaffning av nya bilar har varit låga utsläpp, energieffektivitet och säkerhet.
- Geologiska forskningscentralen producerar forskningsdata och lösningar för hela värdekedjan för metaller och mineraler samt för återvinning, spårning och bearbetning av batterimineraler.
- Tullen förhindrar spridning av djur- och växtsjukdomar och import av främmande arter samt övervakar bortskaffandet av avfall.
- Lantmäteriverket hjälper genom sina forskningsrön människor att utnyttja naturresurserna på ett hållbart sätt.
- Säkerhets- och kemikalieverket främjar och reglerar kemikaliesäkerheten samt deltar i utarbetandet av författningar och anvisningar inom ramen för internationellt samarbete, samarbete på EU-nivå och nationellt samarbete.
- Inrikesministeriet har i förvaltningsområdets resultatavtal också inkluderat en minskning av koldioxidavtrycket i upphandlingar.
- Gränsbevakningsväsendet kartlade miljöriskobjekt och förbättrade riskhanteringen kring dem.
- År 2021 avstod Valtori från en tredjedel av sina lokaler i Fågelvik efter en mätning av användningsgraden och en personalenkät. *

6.13 Bekämpa klimatförändringarna – mål 13

Det trettonde målet för hållbar utveckling är att vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringen och deras konsekvenser. 21 organisationer har identifierat att de genom sin verksamhet särskilt kan främja detta mål. Dessa organisationer är **Business Finland, Energimyndigheten, Meteorologiska institutet, Riksarkivet, kommunikationsministeriet, Transport- och kommunikationsverket Traficom, Lantmäteriverket, Niuvanniemi sjukhus, Biblioteket för synskadade Celia, försvarsförvaltningen, polisen, Gränsbevakningsväsendet, Skyddspolisen, Finlands Akademi, Finlands miljöcentral, Åklagarväsendet, Domstolsväsendet, Säkerhets- och kemikalieverket, arbets- och näringsministeriet, utrikesministeriet** och **Trafikledsverket**.

*Precisering 5.10.2022: i Fågelvik lades till.

I statsförvaltningens ansvarsrapporter betonas i fråga om detta mål å ena sidan att minska koldioxidavtrycket från den egna verksamheten och, å andra sidan, internationellt samarbete samt forskningsinformationens roll för att hejda klimatförändringarna och anpassa sig till dem. I det internationella samarbetet främjas klimatåtgärderna bland annat med hjälp av nätverk, IPCC, klimatdiplomati och utvecklingssamarbete. Genom att forska och producera information kan man arbeta för en mer hållbar miljö eftersom man i takt med att förståelsen ökar kan fatta beslut som är bättre för klimatet och utveckla nya hållbara lösningar. Organisationerna inom statsförvaltningen producerar information om till exempel väderfenomen, nuläget vad gäller beredskap för klimatförändringarna och anpassningen till dem samt distansarbetets inverkan på utsläppen från trafiken. Inom forskningsprogram utvecklar man dessutom bland annat ett hållbart och hälsosamt livsmedelssystem samt skapar innovativa material och tjänster. Energimyndigheten är utsläppshandelsmyndighet i Finland.

Statsförvaltningens klimatåtgärder styrs också av många handlingar och strategier som handlar om att stävja klimatförändringarna och anpassa sig till dem. Sådana är till exempel klimat- och miljöstrategin för IKT-branschen, färdplanen för fossilfria transporter, den nationella planen för anpassning till klimatförändringen 2030 (KISS2030), branschspecifika färdplaner för koldioxidsnålhet, ekosystemavtal för innovationsverksamhet, den nationella klimat- och energistrategin, den klimatpolitiska planen på medellång sikt samt organisationernas egna energi- och klimatprogram.

De delmål som identifierats i rapporterna fokuserar på följande teman:

- klimatrelaterade faror och katastrofer (delmål 13.1)
- politik, strategier och planering på nationell nivå (delmål 13.2)
- förbättra utbildningen, medvetenheten och kapaciteten (delmål 13.3).

Indikatorer som används är bland annat:

- färdplanen för fossilfria transporter (kommunikationsministeriet, Traficom, Trafikledsverket)
- växthusgasutsläpp från den inhemska trafiken (kommunikationsministeriet, Traficom)
- antalet beviljade anskaffningsstöd för elbilar och antalet elbilar som registrerats första gången (Traficom)
- beaktande av effekterna av utsläpp från trafiken i planeringen av väghållningen och trafiksystemet samt i projektplaneringen och -bedömningen (Trafikledsverket)

- de totala årliga utsläpp av växthusgaser inom sektorn för utsläppshandel (Energimyndigheten)
- gemensam mätning av koldioxidavtrycket inom inrikesministeriets förvaltningsområde (Skyddspolisen)
- andelen servicehändelser som anknyter till främjandet av hållbar utveckling (Business Finland)
- genomförandet av åtgärderna i energi- och klimatprogrammet (försvarsförvaltningen).

De åtgärder för att främja målet som beskrivs i rapporterna är bland annat:

- Meteorologiska institutet genomför klimatrelaterade utvecklingssamarbetsprojekt som förbättrar ländernas förmåga att producera väder-, klimat- och förhandsvarningstjänster för sina medborgare.
- Energimyndigheten deltar i utvecklingen av författningarna om utsläppshandel i EU-kommissionens arbetsgrupper.
- Skyddspolisen främjar minskad pappersanvändning och digitalisering i sin verksamhet.
- Business Finland stöder finländska företag i utvecklingen av lösningar som främjar hållbar utveckling.
- År 2021 uppdaterade Trafikledsverket lägesbilden för banavsnitt som exponeras för översvämningar i samband med de planer för hantering av översvämningsrisker som var på remiss.
- År 2021 utvecklade Gränsbevakningsväsendet webbutbildningspaket för att minska resandet.

6.14 Hav och marina resurser – mål 14

Syfte med det fjortonde målet för hållbar utveckling är att bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling. **Gränsbevakningsväsendet** och **Finlands miljöcentral** har identifierat att de genom sin verksamhet särskilt kan främja detta mål.

Till detta mål hör Finlands miljöcentrals mätningar av Östersjöns tillstånd, modeller och utvecklande av planeringsmetoder samt utvecklandet av bekämpningen och övervakningen av miljöskador vid Gränsbevakningsväsendet och minskning av den egna verksamhetens belastning på miljön. I den egna verksamheten fästs uppmärksamhet vid till exempel fartygens energieffektivitet och användningen av biobränsle.

I rapporterna har man inte separat identifierat delmål som ska främjas och inte heller fastställt indikatorer för att följa upp hur målet framskrider.

De åtgärder för att främja målet som beskrivs i rapporterna är bland annat:

- Gränsbevakningsväsendet övervakar olovliga fartygsutsläpp och jakten, utvecklar beredskapen för miljöskador och oljebekämpning samt deltar i det internationella samarbetet för att bekämpa miljöskador.
- Finlands miljöcentral samlar in och producerar information om hur Östersjöns tillstånd förbättras och deltar i många internationella forskningsprojekt samt i Arktiska rådets arbete och i utarbetandet av material för miljöfostran och kommunikation. Finlands miljöcentral samordnar till exempel en omfattande undersökning om utsläpp av läkemedel i Östersjön.
- År 2021 deltog Gränsbevakningsväsendet i Östersjöländernas gemensamma övning i bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor.
- År 2021 samlade Finlands miljöcentral in långvariga observationsserier om den biologiska och kemiska statusen i det öppna havet samt om halterna av skadliga ämnen i vattnet och organismerna. Finlands miljöcentral kartlade också områden där det är ekonomiskt lönsamt att bygga havsvindkraft i Finland utan att orsaka havsnaturen stora skador.

6.15 Ekosystem och biologisk mångfald – mål 15

Det femtonde målet för hållbar utveckling är att skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald. **Försvarsförvaltningen, Finlands miljöcentral** och **Tullen** har identifierat att de genom sin verksamhet särskilt kan främja detta mål.

Utifrån rapporterna främjar man målet genom att övervaka importen av träförpackningar och livsmedel och bortskaffandet av avfall, producera information och anvisningar om biologisk mångfald samt utveckla miljöansvaret i verksamheten i militära områden.

De delmål som identifierats i rapporterna fokuserar på följande teman:

- ekosystem i sötvatten (delmål 15.1)
- förstörelsen av naturliga livsmiljöer och förlusten av biologisk mångfald (delmål 15.5).

Indikatorer som används är bland annat:

- andelen träförpackningar som hänvisats till Livsmedelsverkets kontroll av alla kontroller av träförpackningar (Tullen)
- kostnaderna för miljöskydd och projektfördelningen (försvarsförvaltningen)
- genomförandet och uppföljningen av miljöstrategin inom ramen för Försvarsmaktens miljösystem (försvarsförvaltningen).

De åtgärder för att främja målet som beskrivs i rapporterna är bland annat:

- Tullen övervakar importen av träförpackningar och livsmedel och bortskaffandet av avfall.
- Försvarsmakten utvecklar verksamheten i militära områden så att den blev mer miljövänlig.
- Finlands miljöcentral publicerade en webbtjänst för hotbedömning av naturtyper.

6.16 Fredliga och inkluderande samhällen – mål 16

Det sextonde målet för hållbar utveckling är att främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer. 22 organisationer har identifierat att de genom sin verksamhet särskilt kan främja detta mål. Dessa organisationer är **Riksdagens kansli, Riksarkivet, Krishanteringscentret, Lantmäteriverket, polisen, försvarsförvaltningen, Gränsbevakningsväsendet, Brottspåföljdsmyndigheten, inrikesministeriet, Strålsäkerhetscentralen, Skyddspolisen, Åklagarväsendet, Centret för konstfrämjande, Institutet för hälsa och välfärd, Statistikcentralen, Tullen, Domstolsväsendet, Säkerhets- och kemikalieverket, utrikesministeriet, Statskontoret, statsrådets kansli** och **Skatteförvaltningen**.

Verksamheten i många organisationer inom statsförvaltningen strävar i sig efter att främja en god förvaltning och fred och rättvisa i samhället. Utifrån rapporterna främjas målet särskilt genom att producera information, främja rättsskyddet, kommunicera och vidta våldsförebyggande åtgärder.

Information skapar en grund för öppenhet, god förvaltning och demokrati i samhället. Tillgången till oföränderlig och forskningsbaserad information ökar förtroendet för myndigheterna. Förtroendet för informationen och institutionerna har en nyckelroll i att förverkliga ett stabilt samhälle. Genom kommunikation och webbplatsen granskaförvaltningen.fi produceras öppenhet och

med hjälp av den interna anmälningskanalen Whistleblower förbättras uppdagandet av missbruk och anmälarens skydd. Strategin mot korruption och utbildning bidrar till att minska korruptionen. Genom en enkät om förtroende och anseende följer man upp medborgarnas förtroende för institutionerna.

När det handlar om att minska våldet lyfter man å ena sidan fram farliga och hotfulla situationer som personalen inom arbetarskyddsverksamheten upplevt, å andra sidan förebyggande av våldsam radikalisering och minskning av brott mot liv i samhället. Utredningen av våld mot barn har utvecklats genom projektet Barnahus. THL producerar information och erbjuder tjänster för våldsoffer.

Internationellt främjas målet till exempel genom utvecklingssamarbete och krishantering samt genom att man deltar i internationella nätverk och utvecklingen av tillsynen över kärnmaterial. Tullen bekämpar gränsöverskridande brottslighet med hjälp av gränsövervakning. Krishanteringscentret främjar målet i sin strävan att påverka människors säkerhet och fred i mälländerna.

De delmål som identifierats i rapporterna fokuserar på följande teman:

- våld (delmål 16.1)
- våld mot barn och människohandel (delmål 16.2)
- rättssäkerhet och tjänster (delmål 16.3)
- korruption och mutor (delmål 16.5)
- effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande (delmål 16.6)
- inkluderande och representativt beslutsfattande (delmål 16.7)
- utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning (delmål 16.8)
- allmän tillgång till information och grundläggande friheter (delmål 16.10)
- nationella institutioner (delmål 16.A)
- icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling (delmål 16.B)

Indikatorer som används är bland annat:

- kommunikationskanaler och hur intressenter nåtts, till exempel publicerade webbnyheter och följare av Twitter-kontot (riksdagens kansli)
- farliga situationer och hotfulla situationer (Brottspåföljdsmyndigheten)
- ibruktagande av anmälningskanalen Whistleblower (Brottspåföljdsmyndigheten)
- kontakt med medierna (Domstolsväsendet)

- antalet experter och operationer inom civil krishantering, antalet deltagare i utbildningar (Krishanteringscentret)
- beständigheten i Statskontorets beslut i besvärsnämnden för olycksfallsärenden (Statskontoret)
- antalet besökare på webbplatsen Granskaförvaltningen.fi (Statskontoret)
- behandlade begäran om uppgifter (Riksarkivet)
- undersökningen om förtroende och anseende (Riksarkivet, Säkerhets- och kemikalieverket, Statistikcentralen)
- enkäter om beväringarnas och reservisternas försvarsvilja (försvarsförvaltningen).

De åtgärder för att främja målet som beskrivs i rapporterna är bland annat:

- Statskontoret sörjer för ersättningar till oskyldigt frihetsberövade.
- Åtgärdsprogrammet för förebyggande av våldsam radikalisering verkställs under inrikesministeriets ledning.
- Statistikcentralen producerar information för beslutsfattare, samhället och forskare.
- Skatteförvaltningen följer upp registreringen av företag och skötseln av skyldigheter, bekämpar grå ekonomi samt för ett offentligt skatteskuldsregister.
- Strålsäkerhetscentralen främjar övervakningen av kärnmaterial i slutförvaringen av använt kärnbränsle nationellt samt i förhandlingar mellan IAEA och Europeiska kommissionen.
- Statsrådets kansli bereder och utreder en precisering och utvidgning av innehållet i ministrarnas och deras specialmedarbetares redogörelser för bindningar och möjligheten att föra in uppgifter om bindningar i öppenhetsregistret.
- Polisen stöder barns och ungas välbefinnande och förebygger brottslighet genom ankarverksamhet, som sker genom multiprofessionellt samarbete.
- Centret för konstfrämjande utarbetar en anvisning om obundenhet för personal som bereder beslut och för referentgranskare.
- År 2021 deltog Lantmäteriverket i FN:s Global Geospatial Information Management-verksamhet i flera arbetsgrupper samt i evenemang som ordnades inom ramen för initiativet.

6.17 Genomförande och globalt partnerskap – mål 17

Det sjuttonde målet för hållbar utveckling är att stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling. Tio organisationer har identifierat att de genom sin verksamhet särskilt kan främja detta mål. Dessa organisationer är **Geologiska forskningscentralen, Riksarkivet, Krishanteringscentret, Biblioteket för synskadade Celia, Utbildningsstyrelsen, Förvaltningsnämnden för Sveaborg, Statistikcentralen, Säkerhets- och kemikalieverket, utrikesministeriet** och **Skatteförvaltningen**.

Organisationerna inom Statsförvaltningen främjar målet i internationella nätverk, forsknings- och konsultprojekt samt genom utvecklingssamarbete. Partnerskapsrelationerna stärks till exempel genom Krishanteringscentrets samarbete på flera nivåer och internationella praktik-, utbytes- och stipendieprogram som koordineras av Utbildningsstyrelsen. I rapporterna lyfter man också fram det nationella samarbetet med intressentgrupper och kommunikationens betydelse samt samarbetet mellan den offentliga och den privata sektorn. År 2021 utgjorde Finlands finansiering av utvecklingssamarbete 0,47 procent av BNP.

De delmål som identifierats i rapporterna fokuserar på följande teman:

- miljövänlig teknik till utvecklingsländerna (delmål 17.7)
- teknikbanken och mekanismen för kapacitetsuppbyggnad inom vetenskap, teknik och innovation för de minst utvecklade länderna (delmål 17.8)
- öka det internationella stödet för kapacitetsuppbyggnad i utvecklingsländerna (delmål 17.9)
- globalt partnerskap och intressentgrupper (delmål 17.16)
- offentliga, offentlig-privata partnerskap samt partnerskap inom det civila samhället (delmål 17.17).

Indikatorer som används är bland annat:

- Finlands officiella utvecklingssamarbetes andel av BNP (utrikesministeriet)
- Krishanteringscentrets deltagande i internationellt krishanteringssamarbete (Krishanteringscentret)
- antalet internationella konsultationer (Statistikcentralen)
- kundnöjdhetsenkät (Celia)
- antalet nätanvändare som registrerats av samarbetspartner (Celia)
- samarbetsavtal mellan myndigheter (Förvaltningsnämnden för Sveaborg)

- dimensionen dialog i undersökningen om förtroende och anseende för medborgarna (Säkerhets- och kemikalieverket).

De åtgärder för att främja målet som beskrivs i rapporterna är bland annat:

- Utrikesministeriet genomför handlingsprogrammet Beskattning och utveckling (2020–2023).
- Statistikcentralen deltar i konsultationsprojekt där man delar med sig av information om hur statistik produceras inom olika ämnesområden till aktörer som arbetar med statistik i utvecklingsländer.
- Skatteförvaltningen genomför utvecklingssamarbetsprojekt med anknytning till beskattning.
- Celia stöder skolorna när det gäller tillgänglighet.
- Förvaltningsnämnden för Sveaborg förbinder samarbetspartner till målen för hållbar utveckling till exempel genom att utveckla hållbar turism samt genom att ordna invånar- och partnerskapsmöten.
- Geologiska forskningscentralen bidrar till att minska Saudiarabiens oljeberoende genom att stödja utvecklingen av gruvsektorn.
- Säkerhets- och kemikalieverket ökar interaktionen med intressentgrupperna till exempel genom olika samarbetsforum.

7 Beaktande av verksamhetens fotavtryck

Statskontoret rekommenderar att organisationerna i ansvarsrapporten beskriver hur organisationen har beaktat storleken på sitt fotavtryck och hur den strävar efter att minska det. Verksamhetens fotavtryck, det vill säga de direkta konsekvenser verksamhetens och organisationens existens orsakar verksamhetsmiljön, har granskats som en separat del i 34 ansvarsrapporter (74 %). Fotavtrycket kan klassificeras åtminstone som ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser enligt Statskontorets anvisning.

Det väsentliga är att ansvarsrapporterna av organisationerna inom statsförvaltningen behandlar den del av verksamhetens fotavtryck som organisationen själv kan påverka genom sin verksamhet och sina val. Många organisationer har till exempel hyrt sina lokaler av Senatfastigheter, varvid organisationen har mindre möjligheter att påverka de direkta ekologiska konsekvenserna av lokalen än lokalens ägare. Senatfastigheter å sin sida behandlar miljökonsekvenserna av sina fastigheter i sin egen ansvarsrapport. Med denna fördelning undviks överlappande rapportering.

Enligt rapporterna har statsförvaltningens fotavtryck 2021 bildats av lokaler, anskaffningar, resor, avfall, materialförbrukning, personalpolitik och finansie-

ringsstruktur. Fotavtrycket kan påverkas avsevärt genom styrning och strategier som riktas till organisationerna, i synnerhet genom statens lokal- och resestrategi samt förvaltningsområdenas mål.

- Verksamhetens direkta ekologiska konsekvenser beskrivs i 33 rapporter (72 %). Ekologiska konsekvenser enligt rapporterna är i synnerhet upphandlingar, konsekvenser av resande, lokaler och avfall.
- 18 organisationer (39 %) har i sin rapport behandlat verksamhetens sociala konsekvenser med tanke på personalen och personalens välbefinnande.
- Att sörja för verksamhetens ekonomiska konsekvenser innebär i statsförvaltningssammanhang att säkerställa att de tillgängliga ekonomiska resurserna används på ett planerat och ändamålsenligt sätt. 14 organisationer (30 %) har rapporterat om verksamhetens ekonomiska konsekvenser. Konsekvenserna har beskrivits med hjälp av uppgifter som beskriver upphandlingar, budgetering, kostnadseffektivitet samt verksamhetens lönsamhet och resultat.

Mål: sammanställa information om statsförvaltningens fotavtryck

Många funktioner som påverkar det fotavtryck organisationerna inom statsförvaltningen lämnar, såsom fastighetsskötseln, har koncentrerats till koncernaktörernas ansvar. Statskontoret utreder i vilken mån det är möjligt att samla information om fotavtrycket av organisationerna inom statsförvaltningen centraliserat för hela statsförvaltningen. Målet är att statsförvaltningens organisationer i framtiden ska kunna hämta uppgifter om fotavtrycket från en gemensam databank till sina ansvarsrapporter.

Denna så kallade databank får sin början under hösten 2022, då Statskontoret tillsammans med Finlands miljöcentral gör en uppskattning av statsförvaltningens sammanlagda koldioxidavtryck.

7.1 Verksamhetens ekologiska konsekvenser

Det ekologiska fotavtrycket från den egna verksamheten är ett av de äldsta och även tydligaste delområdena i ansvarsarbetet, vilket framgår av att temat behandlats i 72 procent av ansvarsrapporterna 2021. Organisationerna definierade att det ekologiska fotavtrycket påverkades av organisationens anskaffningar, helheter med anknytning till lokaler och resor.

Anskaffningar nämndes i cirka 20 procent av rapporterna som ett av de viktigaste teman som påverkar verksamhetens fotavtryck och som har såväl ekologiska, sociala som ekonomiska konsekvenser. Anskaffningar identifierades som centrala utsläppskällor, och dessutom kan ansvarsfullhet, till exempel olika miljökriterier och mänskliga rättigheter, beaktas i konkurrensutsättningen. Vid anskaffningar eftersträvas kostnadseffektivitet och planmässighet

utifrån ansvarsrapporterna. Å andra sidan sköts många upphandlingar centraliserat, varvid organisationen inte i lika stor utsträckning själv kan påverka dem genom sin verksamhet.

I 18 ansvarsrapporter (39 %) identifierades de lokaler som organisationerna använder som en central del av verksamhetens fotavtryck. Lokalernas fotavtryck rapporteras påverkas av antalet verksamhetsställen samt lokaleffektiviteten och därigenom energiförbrukningen och till exempel städningen. Att flytta till mindre lokaler, möjliggöra distansarbete även i fortsättningen och använda sig av icke-namngivna arbetsställen är metoder som organisationerna inom statsförvaltningen identifierat för att minska fotavtrycket inom detta delområde. Dessutom finns statens lokalstrategi, som strävar efter koldioxidneutralitet före 2035. Du kan läsa mer om statens lokalstrategi på adressen vm.fi.

Inom statsförvaltningen strävar man dessutom efter att minska de ekologiska konsekvenserna av lokalerna genom att återvinna och minska mängden utskrifter. Man har också fäst uppmärksamhet vid miljökonsekvenserna av organisationernas servering.

> *Urval ur rapporterna: Vid Statskontorets lillajulsfest 2021 serverades klimatvänlig mat: rikligt med vegetarisk mat tillredd av säsongens råvaror, ansvarsfullt fiskad fisk och minimalt med rött kött.*

Enligt rapporterna har man i syfte att minska utsläppen fäst särskild uppmärksamhet vid att tjänstebilarna ska vara miljövänliga och vid antalet resor. Coronapandemin påverkade också det ekologiska fotavtryck som statsförvaltningens verksamhet orsakade. Det att arbetet huvudsakligen utfördes på distans påverkade lokalernas energiförbrukning och minskade antalet arbetsresor. I det stora hela har den energiförbrukning som distansarbetarna orsakar emellertid inte minskat utan i huvudsak överförts till hushållen. Tydliga utsläppsminskningar nåddes dock genom att stora nationella och internationella evenemang 2021 huvudsakligen ordnades på distans, vilket minskade framför allt antalet flygresor.

> *Urval ur rapporterna: Vid Traficom var utgifterna för resor tio gånger större 2019 än 2021.*

Olika miljöprogram är ett mycket etablerat sätt att stöda en minskning av det ekologiska fotavtrycket genom att för organisationen ställa upp mål som berör miljön och miljöskydd som regelbundet följs upp. Av de organisationer som utarbetat en ansvarsrapport för 2021 har åtminstone tolv antingen ett eget miljöprogram eller deltar i miljöprogrammet Green Office som certifierats av WWF. Nio av statsförvaltningens organisationer har Green Office-certifikat: Meteorologiska institutet, Lantmäteriverket, Livsmedelsverket, Statistikcentralen, Statskontoret, Skatteförvaltningen, Förvaltningsnämnden för Sveaborg, Palkeet och miljöministeriet.

> *Urval ur rapporterna: Inrikesministeriet har i sitt åtagande för hållbar utveckling satt som mål att minska förvaltningsområdets koldioxidavtryck med 75 procent före 2035 och som delmål 50 procent före 2027.*

7.2 Verksamhetens sociala konsekvenser

I 18 ansvarsrapporter (39%) behandlades de sociala konsekvenserna av den egna verksamheten. Inom detta delområde kan det vara svårare att bilda sig en uppfattning om hur fotavtrycket minskar än när det gäller ekologiska konsekvenser, eftersom statsförvaltningens sociala fotavtryck enligt rapporterna i synnerhet består av personalpolitik. Med minskning av fotavtrycket avses enligt referensramen för ansvarsrapporteringen att de sociala konsekvenserna för till exempel den egna personalen och andra intressentgrupper är så positiva som möjligt. Verksamheten leder till konsekvenser i vilket fall som helst.

Enligt rapporterna har man strävat efter att sörja för de sociala konsekvenserna genom att förbättra personalens tillfredsställelse med och trivsel i arbetet, stärka kompetensen, utveckla ledarskapskulturen, stärka arbetsförmågan samt främja jämlikhet och likabehandling. Som exempel kan nämnas jämställdhets- och tillgänglighetsutbildningar, mentorskapsträning och titelreformer, som behandlats i rapporterna.

Andra åtgärder för att sörja för de sociala konsekvenserna och som nämns i rapporterna är bland annat rekreationssedlar, olika utbildningar och kursutbud, ingripande i trakasserier och osakligt beteende, förbättring av ergonomin, psykologiska tjänster med låg tröskel samt samtalsstunder. Att förbättra tillgängligheten och stärka informationssäkerheten är också identifierade metoder för att minska det sociala fotavtrycket.

> *Urval ur rapporterna: Finlands miljöcentral tog 2021 i bruk en mötesfri fredag för att förbättra personalens ork i arbetet.*

Personalstrategin samt jämställdhets- och likabehandlingsplanerna ses som lämpliga verktyg för att främja personalens välbefinnande. Personalenkäten VMBaro har utnyttjats för att följa upp bland annat jämställdheten och likabehandlingen samt trivseln i arbetet.

7.3 Verksamhetens ekonomiska konsekvenser

Organisationerna inom statsförvaltningen verkar i betydande grad med offentlig finansiering och strävar inte efter vinst. Att sörja för verksamhetens ekonomiska konsekvenser handlar således om att säkerställa att de tillgängliga ekonomiska resurserna används på ett planenligt och ändamålsenligt sätt. Ungefär en tredjedel, det vill säga 14 rapporter, har behandlat dessa teman.

I ansvarsrapporterna har verksamhetens ekonomiska dimension granskats genom upphandlingar, budgetering och finansieringsstruktur, kostnadseffektivitet samt verksamhetens lönsamhet och resultat. Man har strävat efter att sörja för de ekonomiska konsekvenserna genom att sträva efter en positiv produktivitetsutveckling, göra tjänsterna elektroniska, beakta bland annat nödvändigheten och lönsamheten i upphandlingar samt genom att använda resurserna effektivt.

> *Urval ur rapporterna: Genom automatisering sparade Valtori nästan 11 årsverken 2021 samt minskade antalet köpta tjänster.*

8 Övriga ansvarsrapporter inom den offentliga förvaltningen

Utöver de statliga ministerierna, ämbetsverken och inrättningarna har Folkpensionsanstalten, Senatkoncernen och Arbetshälsoinstitutet utarbetat en ansvarsrapport i enlighet med Statskontorets anvisningar och informerat Statskontoret om denna. Även om dessa tre organisationer har olika verksamhetsfält behandlas de tillsammans i denna sammanfattning.

FPA tryggar befolkningens utkomst, det vill säga anstalten ansvarar för den sociala tryggheten för personer bosatta i Finland och för många finländare bosatta utomlands. Till den sociala tryggheten som FPA sörjer för hör till exempel grundskyddet för arbetslösa, grundläggande utkomststöd, sjukförsäkringar och rehabilitering, stöd för barnfamiljer, minimipensioner samt förmåner för personer med funktionsnedsättning.

Senatkoncernen är en statlig intern serviceenhet och affärsverkskoncern som tillhandahåller och producerar lokaler och tillhörande tjänster för statsförvaltningen.

Arbetshälsoinstitutet producerar utifrån den senaste arbetslivsforskningen information och tjänster för arbetsplatser, enheter för företagshälsovård, beslutsfattare och andra organisationer som utvecklar arbetshälsan.

Tillsammans främjar dessa institutioner inom den övriga offentliga förvaltningen sammanlagt åtta mål för hållbar utveckling:

- Mål 3: God hälsa och välbefinnande
- Mål 5: Jämställdhet (FPA)
- Mål 7: Hållbar energi för alla (Senatkoncernen)
- Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (Senatkoncernen och Arbetshälsoinstitutet)
- Mål 10: Minskad ojämlikhet (FPA)
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen (Senatkoncernen)
- Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion (FPA, Senatkoncernen, Arbetshälsoinstitutet)
- Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna (FPA, Senatkoncernen).

Ur Folkpensionsanstaltens, Senatkoncernens och Arbetshälsoinstitutets ansvarsrapporter kan som exempel lyftas fram följande åtgärder:

- FPA erbjuder olika rehabiliteringstjänster som syftar till att främja kundernas arbets- och studieförmåga. Detta påverkar mål 3. God hälsa och välbefinnande.
- Arbetshälsoinstitutet erbjuder arbetsplatser olika utbildningar med anknytning till välbefinnande, chefsarbete, arbetshälsa och arbetssäkerhet samt koordinerar ett nätverk för arbetsplatser, Nolla tapaturmaa-

foorumi (”Noll olycksfall”), vars syfte är att kontinuerligt förbättra arbetshälsan och arbetssäkerheten och dela med sig av god praxis. Detta påverkar mål 3. God hälsa och välbefinnande.

- FPA producerar information om jämställdhet mellan könen och om konsekvenserna av lagstiftningen om familjeledigheter. Detta påverkar mål 5. Jämställdhet.
- I anslutning till Senatkoncernens objekt finns sammanlagt 36 solkraftverk, av vilka 18 färdigställdes 2021. Detta påverkar mål 7. Hållbar energi för alla.
- Arbetshälsoinstitutet bedriver arbetslivsorienterad forskning i syfte att skapa lösningar för frågor som berör arbetshälsa, arbetssäkerhet och välbefinnande i arbetet. Detta påverkar mål 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.
- I konkurrensutsättningen av moderskapsförpackningen betonar FPA till 80 procent kvaliteten och till endast 20 procent priset. Detta påverkar mål 12. Hållbar konsumtion och produktion.
- Senatkoncernen ansvarar för att statens lokaler i enlighet med statens lokalstrategi är klimatneutrala före 2035. Centrala metoder för att uppnå detta är bland annat att förbättra energieffektiviteten och lokaleffektiviteten samt att bygga och reparera på ett klimatneutralt sätt. Detta påverkar mål 13. Bekämpa klimatförändringarna.

FPA och Arbetshälsoinstitutet behandlar i sina rapporter också verksamhetens fotavtryck, det vill säga verksamhetens direkta konsekvenser för verksamhetsmiljön. Senatkoncernens handavtryck är att stödja hyresgästernas minskning av fotavtrycket. FPA och Arbetshälsoinstitutet lyfter fram sina fotavtryck, som i synnerhet består av energiförbrukning, resor och avfall. Energiförbrukningen var den största delfaktorn och i båda organisationerna minskade den jämfört med året innan. Dessutom påverkas fotavtrycket av trafikutsläppen, lokalerna samt av att FPA:s tjänster till följd av coronapandemin nästan helt och hållet överförts till telefontjänsten och webben. Största delen av Senatkoncernens totala utsläpp härstammade från underhållsåtgärder och byggande. Under de senaste tio åren har utsläppen till följd av användning av statens fastigheter minskat betydligt och man har till exempel lyckats halvera utsläppen från underhållet av fastigheterna jämfört med 2020.

Urval ur rapporterna: Arbetshälsoinstitutets trafikutsläpp minskade 2021 med cirka 21 procent jämfört med året innan.

Du kan bekanta dig med den övriga statsförvaltningens ansvarsrapporter här:

Folkpensionsanstalten FPA >

Senatkoncernen (på finska) >

Arbetshälsoinstitutet (på finska) >

9 Genomförande av rapporterna

Målet med ansvarsrapporten är att transparent och öppet ge information om hur hållbar utveckling har beaktats i statsförvaltningens organisationers verksamhet. En väsentlig del av denna transparens är att berätta hur ansvarsrapporten har sammanställts och vem som har deltagit i arbetet. Ansvarsarbetet genomsyrar varje organisations arbete, så att mycket begränsat centralisera ansvaret för att utarbeta rapporten tjänar inte ansvarsrapportens syfte. I Statskontorets anvisning uppmuntras organisationerna inom statsförvaltningen att tillsätta en mångsidig grupp av anställda från olika funktioner inom organisationen att genomföra ansvarsrapporten och att ledningen förutom att förbinda sig till rapporten även uttrycker sitt engagemang.

9.1 Ansvaret för att utarbeta en rapport och ledningens engagemang

Ansvarsrapporterna har utarbetats på flera olika sätt. I de flesta rapporterna (28 stycken) framförs att en särskild arbetsgrupp har tillsatts för ändamålet eller att en befintlig arbetsgrupp för hållbar utveckling eller ansvar har ansvarat för att utarbeta rapporten. Arbetsgrupperna består av representanter för olika avdelningar och enheter, varvid hela organisationen i stor utsträckning deltar i granskningen av ansvaret. Den grupp för hållbar utveckling eller ansvar som redan finns inom organisationen eller den arbetsgrupp som nu tillsatts följer upp hur målen främjas och hur ansvaret utvecklas.

I sju rapporter nämns att man gjort på något annat sätt än att tillsätta en separat arbetsgrupp. I fem av dessa lyfter man fram att olika enheter varit delaktig till exempel genom nätverksarbete, diskussioner och att skriva om sitt eget uppgiftsområde. I elva rapporter framgår inte hur de utarbetats.

Ledningens engagemang i rapporteringsprocessen ger trovärdighet åt arbetet för hållbar utveckling och rapporten om detta. Ledningens bekräftelse signalerar till den som läser rapporten att ledningen har förbundit sig till innehållet i ansvarsrapporten. I nästan alla (93 %) rapporter för 2021 lyfts fram att organisationens ledning har bekräftat rapporten. I 30 rapporter (47 % av rapporterna) finns en separat översikt över verksamheten eller ett förord till rapporten som skrivits av en representant för ledningen.

I rapporterna har man utnyttjat mål och åtgärder i organisationens vision, strategi, ansvarsprogram och jämställdhets- och likabehandlingsplaner samt uppgifterna i bokslutet, personalberättelsen och Green Office-rapporten. Dessutom har man fört diskussioner med experter från olika enheter. Ansvaret för att koordinera rapporten varierar och i de flesta rapporter (70 %) nämns inte separat eller presenteras vilken enhet som ansvarat för koordineringen. Detta torde bero på att arbetsgrupperna för hållbar utveckling består av medlemmar från många olika enheter. Om ansvaret för att koordinera rapporten har tilldelats en särskild enhet, har detta oftast varit ekonomienheten eller förvaltningsavdelningen.

9.2 Rapporternas publikationsform och omfattning

Sammanlagt 76 procent av rapporterna (35 stycken) publicerades som en PDF-fil på webbplatsen medan 24 procent (11 stycken) publicerades direkt på webbplatsen. I Statskontorets anvisning gavs inga exakta instruktioner om i vilken form rapporten ska publiceras. Det viktigaste är att rapporten är så lätt att ta till sig, läsbar, begriplig och tillgänglig som möjligt.

Figur 10: Format för genomförande av rapporten

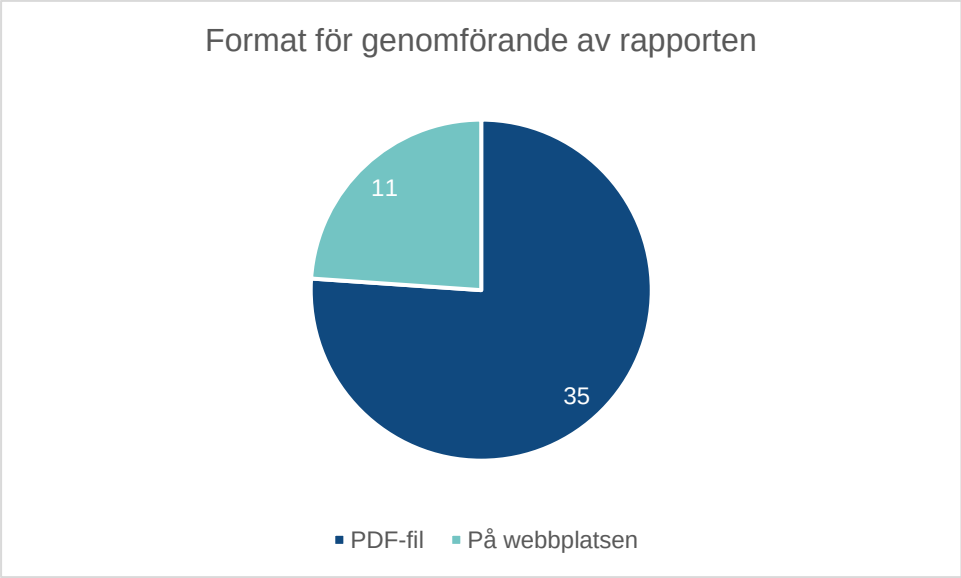

Rapporternas längd varierar mycket. Antalet sidor i rapporter i PDF-format varierar från tre sidor till 78 sidor. En noggrannare fördelning av rapporternas längd presenteras i diagrammet nedan.

Figur 11: Antal sidor i rapporter i PDF-format

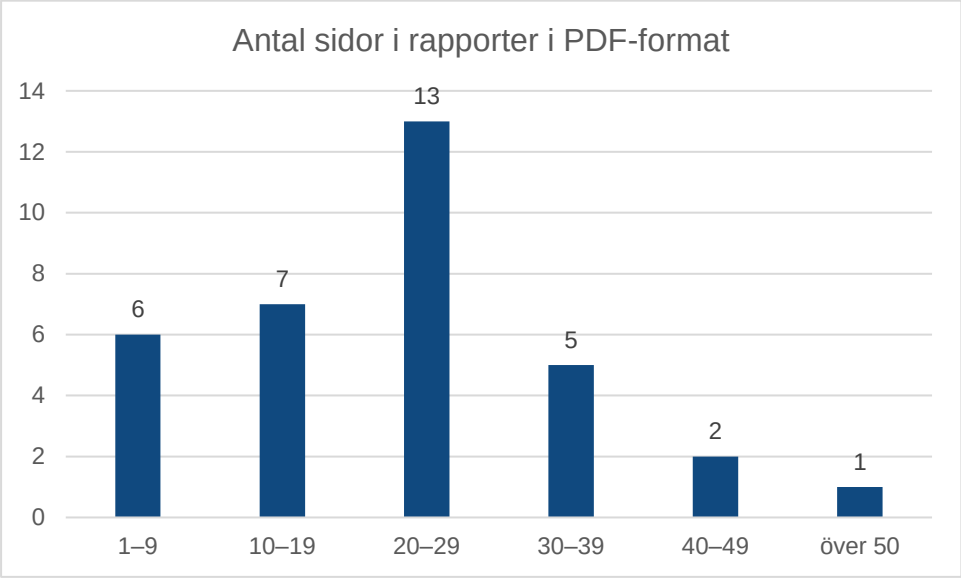

Rapportens längd påverkas av olika faktorer – från organisationens storlek och verksamhetsfältets omfattning till de resurser som finns tillgängliga och de kommunikationsmedel som används. Förhoppningsvis har man vid valet av rapportens publikationsform tänkt så mycket som möjligt också på dem som läser rapporten: ansvarsrapporterna är riktade till organisationens viktigaste intressegrupper och svarar på deras informationsbehov. Statsförvaltningen har långa traditioner av att utarbeta PDF-rapporter i textform och det kan hända att detta vanligaste format kommer att ändra under de närmaste åren. I Statskontorets anvisning fastställs ingen exakt längd för ansvarsrapporten. I anvisningen betonas dock vikten av att rapporten är så lätt att läsa som möjligt.

10 Tankar inför planeringen av ansvarsrapporter för de kommande åren

För 91 procent av de organisationer som rapporterat om verksamheten 2021 är rapporten den första i sitt slag. Innehållet i denna sammanfattning består således av nya lärdomar för många organisationer. Under den tid de utarbetat rapporten har organisationerna gjort observationer om bättre verksamhetsmodeller för att göra rapporteringen smidigare under de kommande rapporteringsperioderna. Med tanke på hur nytt det är med ansvarsrapportering inom statsförvaltningen har organisationerna inom statsförvaltningen klarat uppgiften bra. Statskontoret har gjort några observationer i samband med granskningen av alla rapporter som publicerats inom statsförvaltningen. Utöver att behandla dessa observationer i denna sammanfattning strävar man efter att beakta observationerna när Statskontoret erbjuder ministerierna, ämbetsverken och inrättningarna stöd för ansvarsrapporteringen.

10.1 Val av rapporteringsnivå

I Statskontorets anvisning om statsförvaltningens ansvarsrapportering gavs organisationerna inom statsförvaltningen frihet att välja på vilken nivå i organi-

sationen rapporten ska genomföras. Merparten av ansvarsrapporterna publicerades på bokföringsenhetsnivå, vilket är en naturlig rapporteringsnivå med tanke på den ekonomiska rapporteringen. Även andra rapporteringsnivåer tillämpades, vilket stöder den ursprungliga tanken i anvisningen om att ansvarsrapporteringen inte nödvändigtvis alltid fungerar på samma nivå som den ekonomiska rapporteringen. I vissa situationer har ansvarsrapporten således jämförts med ämbetsverkens årliga verksamhetsberättelse eller årsrapport, då man har valt att rapportera om verksamhetens inverkan på hållbar utveckling på ämbetsverksnivå. En central princip för ansvarsrapporteringen är att förmedla information till det övriga samhället om hur man inom statsförvaltningen främjar hållbar utveckling. Detta mål bör vara en bärande tanke när man väljer organisationsnivå för rapporteringen, eftersom läsaren då betjänas bäst.

Att svara på utmaningarna kring hållbar utveckling sammanflätas med alla delområden i alla organisationers verksamhet. Därför kan man ifrågasätta situationer där ansvarsrapporten utarbetas separat från den övriga verksamheten. För många organisationer inom statsförvaltningen var ansvarsrapporten för 2021 den första och det har ur många synvinklar varit motiverat att utarbeta den nya rapporten som en egen helhet. Syftet med ansvarsrapporten är att öppet informera samhället om statsförvaltningens arbete för att främja hållbar utveckling. Ur ett kommunikationsperspektiv har det att rapporterna skiljts åt från andra rapporter gjort det möjligt att utarbeta rapporter som är lättare att ta till sig. När ansvarsarbetet och främjandet av hållbar utveckling i allt högre grad integreras i organisationernas kärnverksamhet kan det vara motiverat att fundera över rapportens ställning i förhållande till den övriga rapporteringen om verksamheten.

När man granskar statsförvaltningen som en helhet fästs i ansvarsrapporterna för 2021 uppmärksamhet vid hurdan helhetsbild rapporterna ger av de olika förvaltningsområdenas verksamhet. Statskontorets anvisning för ansvarsrapporteringen riktar sig såväl till ministerierna som till ämbetsverken och inrättningarna, eftersom ministerierna tillsammans med sitt förvaltningsområde bildar en funktionell helhet. I ansvarsrapporteringen inom förvaltningsområdet behandlar ministeriet och dess underlydande ämbetsverk och inrättningar ofta samma ämne ur olika synvinklar. Så ska det också vara, eftersom ministerierna i stor utsträckning kan påverka den långsiktiga utvecklingen inom det område de ansvarar för medan ämbetsverken och inrättningarna kan påverka den operativa verksamheten. Tillsammans beskriver dessa två verksamhetsnivåer, den strategiska och den operativa, förvaltningsområdets kortsiktiga och långsiktiga arbete för att främja hållbar utveckling.

I den egentliga ansvarsrapporteringen återspeglas detta i att ministeriernas ansvarsrapporter skiljer sig från ämbetsverkens och inrättningarnas rapporter. Dessa organisationers rapporter borde i sin helhet ge en heltäckande bild av förvaltningsområdet – då är det onödigt att upprepa beskrivningen av ämbetsverkens operativa arbete i ministeriets ansvarsrapport. I den mån det är möjligt lönar det sig att ha detta i åtanke och bekanta sig med rapporterna från det övriga förvaltningsområdet och fundera på om de publicerade rapporterna beskriver förvaltningsområdets arbete som helhet. Ett konkret sätt att göra arbetet tydligare för läsaren är att till exempel i samband med ministeriets ansvarsrapport lägga till information om vilka ämbetsverk och inrättningar som hör till förvaltningsområdet och länkar till deras ansvarsrapporter.

10.2 Målinriktning och mätning av verksamheten

För närvarande ger Statskontoret anvisningar om att rapportera om verksamhetens ansvarsfullhet i en separat ansvarsrapport. Det framgår dock även av denna sammanfattning att främjandet av hållbar utveckling och ansvarsarbetet är mångfacetterat och har en nära koppling till statsförvaltningens organisationers lagstadgade uppgifter och basarbete. Det finns skäl att ifrågasätta att ansvarsrapporterna utarbetas separat från de övriga rapporterna, även om det tills vidare finns motiveringar till detta. Att ansvarsperspektivet beaktas som en del av verksamheten har under de senaste åren väckt allt större uppmärksamhet. I många organisationer håller man dock ännu på att lära sig på vilka olika nivåer den egna verksamheten påverkar. Organisationerna inom statsförvaltningen befinner sig i olika skeden av sitt ansvarsarbete. En del har ett färdigt ansvarsprogram och har utarbetat rapporter redan i flera år medan andra inleder sin ansvarsrapportering nu.

Oberoende av i vilket skede organisationens ansvarsarbete och rapporteringen om detta är, stöds bägge av att arbetet utförs konsekvent. I många organisationer har man nu identifierat de mål för hållbar utveckling som man mest kan främja genom sin verksamhet. I den första ansvarsrapporten har man åtminstone kvalitativt kunnat beskriva organisationens möjligheter att påverka i nuläget. I kommande rapporter är det viktigt att fortsätta rapportera progressivt – vad har organisationen gjort för att främja målet och ligger framstegen på en godtagbar nivå?

Genom rapporterna har organisationerna identifierat FN:s mål för hållbar utveckling (Sustainable Development Goals), som eftersträvas globalt före 2030. När organisationen har identifierat sitt eget influensområde och sina möjligheter att påverka lönar det sig att för att säkerställa en kontinuerlig utveckling ställa upp mål för sig själv och följa upp hur arbetet framskrider.

Det är inte alltid lätt att ställa upp konkreta mål och för att följa upp dem förutsätts att man identifierar och använder sig av indikatorer. Det är dock viktigt att ställa upp tydliga mål – inte bara för organisationen själv i sin uppföljning och ledning av den egna verksamheten, utan också för läsaren som är intresserad av den verksamhet statsförvaltningen bedriver med gemensamma resurser. I 2021 års rapporter hade endast ett fåtal konkreta mål ställts upp, så det är ett utmärkt tillfälle att uppnå detta i kommande rapporter. Det är viktigt att också visa läsaren de utmaningar man oundvikligen möter när det gäller att främja hållbar utveckling. Genom att beskriva hur de konkreta målen framskrider synliggörs också eventuella problem och fördröjningar i arbetet.

När man identifierar sitt handavtryck är det viktigt att fästa uppmärksamhet vid att fokusera på de mål för hållbar utveckling man kan främja mest genom den egna kärnverksamheten. I synnerhet målet om en hållbar konsumtion och produktion har många nivåer, och i det sammanhanget bör man fundera på om det är fråga om ett hand- eller fotavtryck. Varje organisation orsakar genom sin verksamhet ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser för sin miljö, det vill säga till exempel anskaffningar, lokallösningar och resor är en del av varje organisations fotavtryck. Samtidigt kan organisationen genom sin kärnuppgift ha en större samhällelig effekt på något annat mål för hållbar utveckling.

I rapporterna för 2021 beskrevs verksamhetens handavtryck framför allt genom hur organisationerna genom att öka sin positiva effekt strävar efter att främja de mål för hållbar utveckling organisationen identifierat. Arbetet för att öka handavtrycket inbegriper också att beakta de faktorer som har en negativ inverkan – genom att sakta ner eller förhindra – på ökningen av handavtrycket. Det vore bra att fästa uppmärksamhet vid denna aspekt i kommande rapporter.

10.3 Genomförande av rapporten i praktiken

Ansvarsrapporterna för 2021 varierade mycket vad gäller längd och de publicerades grovt indelat på två olika sätt. Innehållet i ansvarsrapporten bestäms i stor utsträckning av organisationens verksamhet och påverkas av hur omfattande ansvarsarbetet är och hur det framskridit. När rapporten utarbetas är det viktigaste att komma ihåg vilken läsekrets som eftersträvas. Om syftet är att öppet informera det övriga samhället och de viktigaste intressentgrupperna om statsförvaltningens arbete, tjänar en lång rapport i textform inte nödvändigtvis sitt syfte.

Statskontoret kommer inte att precisera sin anvisning i detta avseende, men det lönar sig att granska den egna organisationens rapport ur läsarens synpunkt när följande rapport planeras. En kort och koncis ansvarsrapport i textform lockar inte nödvändigtvis läsarna som sådan. Därför lönar det sig att utnyttja innehållet i ansvarsrapporten som en del av kommunikationen och presentationen av organisationens verksamhet året runt. Om ansvarsarbetet är en betydande del av organisationens strategi och viktigaste uppgifter bör denna synvinkel också tydligt synliggöras för intressentgrupperna. Organisationen får inte heller glömma sin närmaste intressentgrupp, den egna personalen.

11 Avslutningsvis

Ansvarsrapporterna synliggör statsförvaltningens åtgärder för att främja målen för hållbar utveckling. Utöver kommunikationen fungerar rapporteringen som ett verktyg för att utveckla och främja ansvarsfullheten i den egna organisationen. Genom sin lagstadgade uppgift påverkar organisationerna inom statsförvaltningen flera av målen för hållbar utveckling och stärker därmed demokratin och säkerheten, människors välbefinnande och hälsa samt utvecklingen av infrastrukturen och en hållbar ekonomisk tillväxt. Varje organisation väljer de 3—5 mål som den bäst främjar i sin verksamhet. Tillsammans bildar organisationerna en helhet som omfattar alla sjutton mål för hållbar utveckling och på ett övergripande sätt främjar uppnåendet av en hållbar utveckling.

Det är viktigt att Finlands regering och därigenom samhället har förbundit sig till en hållbar utveckling. Utöver att resultatstyrningen och regeringsprogrammen styr organisationerna inom statsförvaltningen att främja hållbar utveckling antingen separat eller genom sin egen kärnuppgift, kan organisationen öka sin påverkan på många mål till exempel genom att förbättra personalens välbefinnande och en ansvarsfull konsumtion samt genom att utveckla kommunikationen och digitaliseringen.

De första enhetliga ansvarsrapporterna för statsförvaltningen konkretiserar hur målen för hållbar utveckling och främjandet av dem är bundna till statsförvaltningens grundläggande uppgifter och hur mycket vi genom statsförvaltningens åtgärder kan påverka främjandet av målen. Genom att hitta de åtgärder med vilka vi genom vår egen verksamhet bäst kan främja ansvarsfullhet samt de utvecklingsobjekt som vi bör fästa särskild uppmärksamhet vid kan vi bäst påverka förverkligandet av en hållbar utveckling. Genom att fortsätta med ansvarsrapporteringen även i framtiden fäster organisationerna inom statsförvaltningen regelbundet uppmärksamhet vid hur de genom sin egen verksamhet kan främja hållbar utveckling, nivån på hur arbetet framskridit samt framgångar och utvecklingsobjekt. Statskontoret kommer att fortsätta stöda statsförvaltningens organisationer i ansvarsarbetet och strävar efter att var och en av dessa organisationer i framtiden regelbundet ska publicera en ansvarsrapport. Statskontoret uppmuntrar alla organisationer att göra upp en ansvarsrapport för 2021, även om den inte hade hunnit publicera den inför denna sammanfattning.

Genom sina ansvarsrapporter ger organisationerna inom statsförvaltningen det övriga samhället information om statsförvaltningens arbete med hållbar utveckling på ett öppet och transparent sätt. I bästa fall kan ansvarsrapporten ge medborgarna en orsak att även i fortsättningen lita på att statsförvaltningen agerar långsiktigt för att trygga hela samhällets bästa. En av kärnfrågorna för att uppnå det gemensamma bästa är att identifiera och beakta utmaningar kring hållbar utveckling.

Bilagor

Bilaga 1 Mål och delmål i handlingsplanen för hållbar utveckling Agenda 2030

Inofficiell översättning

Mål 1. Avskaffa fattigdom i alla dess former överallt.

1.1 Senast 2030 avskaffa den extrema fattigdomen för alla människor överallt. Med extrem fattigdom avses för närvarande människor som lever på mindre än 1,25 US dollar per dag.

1.2 Till 2030 minst halvera den andel män, kvinnor och barn i alla åldrar som lever i någon form av fattigdom enligt nationella definitioner.

1.3 Införa nationellt lämpliga system och åtgärder för socialt skydd för alla, inklusive grundskydd, och senast 2030 säkerställa att de omfattar en väsentlig andel av de fattiga och de utsatta.

1.4 Senast 2030 säkerställa att alla män och kvinnor, i synnerhet de fattiga och de utsatta, har lika rätt till ekonomiska resurser, tillgång till grundläggande tjänster, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till arv, naturresurser, lämplig ny teknik och finansiella tjänster, inklusive mikrokrediter.

1.5 Till 2030 bygga upp motståndskraften hos de fattiga och människor i utsatta situationer och minska deras utsatthet och sårbarhet för extrema klimatrelaterade händelser och andra ekonomiska, sociala och miljömässiga chocker och katastrofer.

1.a Säkra en betydande resursmobilisering från en mängd olika källor, inklusive genom ökat utvecklingssamarbete, i syfte att ge utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, tillräckliga och förutsebara medel för att genomföra program och politik för att avskaffa all form av fattigdom.

1.b Upprätta sunda policyramverk på nationell, regional och internationell nivå på grundval av utvecklingsstrategier som stödjer de fattiga och tar hänsyn till jämställdhetsaspekter, för att stödja ökade investeringar i åtgärder för att avskaffa fattigdom.

Mål 2. Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk.

2.1 Senast 2030 avskaffa hunger och garantera alla människor, i synnerhet de fattiga och människor i utsatta situationer, inklusive små barn, tillgång till tillräckligt med säker och näringsrik mat året om.

2.2 Senast 2030 avskaffa alla former av undernäring, bland annat genom att senast 2025 nå de internationellt överenskomna målen i fråga om tillväxthämning och undervikt bland barn under fem år, samt tillgodose tonårsflickors, gravida och ammande kvinnors samt äldre personers näringsbehov.

2.3 Till 2030 fördubbla jordbrukets produktivitet och inkomster för småskaliga livsmedelsproducenter, i synnerhet kvinnor, ursprungsfolk, familjejordbrukare, boskapsskötande nomader samt fiskare, inklusive genom säker och lika till-gång till mark, andra produktionsresurser och insatsvaror, kunskap, finansiella tjänster och marknader samt möjligheter till värdeskapande och sysselsättning utanför jordbruket.

2.4 Senast 2030 uppnå hållbara system för livsmedelsproduktion samt införa motståndskraftiga jordbruksmetoder som ökar produktiviteten och produktionen, som bidrar till att upprätthålla ekosystemen, som stärker förmågan till anpassning till klimatförändringar, extrema väderförhållanden, torka, översvämning och andra katastrofer och som successivt förbättrar mark-och jordkvaliteten.

2.5 Senast 2020 upprätthålla den genetiska mångfalden av fröer, odlade väx-ter, produktionsdjur och tamdjur samt deras besläktade vilda arter, bland annat med hjälp av välskötta och diversifierade frö- och växtbanker på nationell, regional och internationell nivå. Främja tillträde till samt rimlig och rättvis för-delning av de fördelar som uppstår vid användning av genetiska resurser och därmed förknippad traditionell kunskap, i enlighet med internationella avtal.

2.a Öka investeringarna, bland annat genom stärkt internationellt samarbete, i infrastruktur på landsbygden, forsknings- och rådgivningstjänster för jordbruket, teknikutveckling samt genbanker för växter och husdjur i syfte att öka jordbrukets produktionskapacitet i utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna.

2.b Korrigera och förhindra handelsbegränsningar och snedvridningar på världsmarknaderna för jordbruksprodukter, inklusive genom att parallellt

avskaffa alla former av exportsubventioner inom jordbruket liksom alla exportåtgärder med motsvarande verkan, i enlighet med mandatet för Doharundan.

2.c Vidta åtgärder för att säkerställa väl fungerande marknader och derivatmarknader för jordbruksråvaror. Underlätta tillgången till aktuell marknadsinformation, inklusive om livsmedelsreserver, i syfte att bidra till att begränsa extrema svängningar i livsmedelspriser.

Mål 3. Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

3.1 Till 2030 minska mödradödligheten i världen till mindre än 70 dödsfall per 100 000 förlossningar med levande barn.

3.2 Senast 2030 säkerställa att inga spädbarn eller barn under fem år dör av orsaker som hade kunnat förebyggas. Alla länder bör sträva efter att minska den neonatala dödligheten till högst tolv dödsfall per 1 000 levande födda och dödligheten bland barn under fem år till högst 25 dödsfall per 1 000 levande födda.

3.3 Senast 2030 utrota epidemierna av aids, tuberkulos, malaria och försummade tropiska sjukdomar samt bekämpa hepatit, vattenburna sjukdomar och andra smittsamma sjukdomar.

3.4 Till 2030 genom förebyggande insatser och behandling minska det antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar med en tredjedel samt främja psykisk hälsa och välbefinnande. 3.5 Stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk, inklusive narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk.

3.6 Till 2020 halvera antalet dödsfall och skador i trafikolyckor i världen.

3.7 Senast 2030 säkerställa att alla har tillgång till sexuell och reproduktiv hälsovård, inklusive familjeplanering, information och utbildning, och att reproduktiv hälsa integreras i nationella strategier och program.

3.8 Åstadkomma allmän hälso- och sjukvård för alla, som även skyddar mot ekonomisk risk, tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård av god kvalitet liksom tillgång till säkra, effektiva och ekonomiskt överkomliga grundläggande läkemedel och vaccin av god kvalitet.

3.9 Till 2030 väsentligt minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar och kontaminering av luft, vatten och mark.

3.a Stärka genomförandet av Världshälsoorganisationens ramkonvention om tobakskontroll i alla länder, där så är lämpligt.

3.b Stödja forskning om och utveckling av vaccin och läkemedel mot de smittsamma och icke-smittsamma sjukdomar som i första hand drabbar utvecklingsländer. Sörja för tillgång till ekonomiskt överkomliga grundläggande läkemedel och vaccin, i enlighet med Doha-deklarationen om TRIPS-avtalet och folkhälsa, i vilken det bekräftas att utvecklingsländerna har rätt att fullt ut utnyttja den flexibilitet som avtalet om handelsrelaterade

aspekter av immaterialrätter erbjuder för att skydda folkhälsan och, framför allt, säkerställa att alla har tillgång till läkemedel.

3.c Väsentligt stärka finansieringen av hälso- och sjukvården liksom insatserna för att rekrytera, utveckla, utbilda och behålla hälso- och sjukvårdspersonal i utvecklingsländerna, särskilt i de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling. 3.d Stärka alla länders, i synnerhet utvecklingsländernas, kapacitet när det gäller tidig varning, riskreducering och hantering av nationella och globala hälsorisker.

Mål 4. Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

4.1 Senast 2030 säkerställa att alla flickor och pojkar fullbordar avgiftsfri och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet som leder till relevanta och ändamålsenliga kunskaper.

4.2 Senast 2030 säkerställa att alla flickor och pojkar har tillgång till förskola av god kvalitet som ger omvårdnad och förbereder dem för att börja grundskolan.

4.3 Senast 2030 säkerställa alla kvinnor och män lika tillgång till yrkesutbildning och eftergymnasial utbildning, inklusive högskoleutbildning, av god kvalitet till en överkomlig kostnad.

4.4 Till 2030 väsentligen öka det antal ungdomar och vuxna som har relevanta färdigheter, däribland tekniska färdigheter och yrkeskunnande, för sysselsättning, anständigt arbete och entreprenörskap.

4.5 Senast 2030 avskaffa skillnaderna mellan könen inom utbildningsområdet och säkerställa lika tillgång till utbildning och yrkesutbildning på alla nivåer för utsatta personer, inklusive personer med funktionsnedsättning, ursprungsfolk och barn som lever under utsatta förhållanden.

4.6 Senast 2030 säkerställa att alla ungdomar och en väsentlig andel av alla vuxna – både män och kvinnor – lär sig läsa, skriva och räkna.

4.7 Senast 2030 säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, ickevåld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.

4.a Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, fredlig, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla.

4.b Till 2020 väsentligen öka antalet stipendier i världen som kan sökas av personer från utvecklingsländer, i synnerhet de minst utvecklade länderna, små önationer under utveckling och afrikanska länder, för studier inom

högre utbildning, inklusive yrkesutbildning samt informations- och kommunikationstekniska, tekniska, ingenjörsvetenskapliga och naturvetenskapliga program, i utvecklade länder och andra utvecklingsländer.

4.c Till 2030 väsentligen öka tillgången på utbildade lärare, bland annat genom internationellt samarbete kring lärarutbildning i utvecklingsländerna, särskilt de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling.

Mål 5. Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

5.1 Avskaffa alla former av diskriminering av alla kvinnor och flickor överallt.

5.2 Avskaffa alla former av våld mot alla kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering.

5.3 Avskaffa alla skadliga sedvänjor, såsom barnäktenskap, tidiga äktenskap och tvångsäktenskap samt kvinnlig könsstympning.

5.4 Erkänna och värdesätta obetalt omsorgs- och hushållsarbete genom att tillhandahålla offentliga tjänster, infrastruktur och socialt skydd samt genom att främja delat ansvar inom hushållet och familjen, i enlighet med vad som är nationellt lämpligt.

5.5 Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.

5.6 Säkerställa allmän tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och reproduktiva rättigheter i enlighet med överenskommelserna i handlingsprogrammet från den internationella konferensen om befolkning och utveckling, Pekingplattformen samt slutdokumenten från respektive översynskonferenser.

5.a Genomföra reformer för att ge kvinnor lika rätt till ekonomiska resurser, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till finansiella tjänster, arv och naturresurser, i enlighet med nationell lagstiftning.

5.b Öka användningen av gynnsam teknik, i synnerhet informations- och kommunikationsteknik, för att främja kvinnors egenmakt.

5.c Anta och stärka välgrundad politik och genomförbar lagstiftning för att främja jämställdhet och öka alla kvinnors och flickors egenmakt på alla nivåer.

Mål 6. Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

6.1 Senast 2030 uppnå allmän och rättvis tillgång till säkert och ekonomiskt överkomligt dricksvatten för alla.

6.2 Senast 2030 säkerställa att alla har tillgång till fullgod och rättvis sanitet och hygien och att ingen behöver uträtta sina behov utomhus. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt behoven hos kvinnor och flickor samt människor i utsatta situationer.

6.3 Till 2030 förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och väsentligt öka återvinningen och en säker återanvändning globalt.

6.4 Till 2030 väsentligt effektivisera vattenanvändningen inom alla sektorer samt säkerställa hållbara uttag och en hållbar försörjning med sötvatten för att angripa vattenbristen och väsentligt minska det antal människor som lider av vattenbrist. 6.5 Senast 2030 genomföra en integrerad förvaltning av vattenresurser på alla nivåer, när så är lämpligt genom gränsöverskridande samarbete. 6.6 Senast 2020 skydda och återställa de vattenrelaterade ekosystemen, däribland berg, skogar, våtmarker, floder, akviferer och sjöar.

6.a Till 2030 utöka det internationella samarbetet och stödet för kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländerna inom vatten och sanitetsrelaterade verksamheter och program, inklusive genom tekniker för vatteninsamling, avsaltning, vatteneffektivitet, rening av avloppsvatten, återvinning och återanvändning.

6.b Stödja och stärka lokalsamhällenas deltagande i arbetet med att förbättra vatten- och sanitetshanteringen.

Mål 7. Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla.

7.1 Senast 2030 säkerställa allmän tillgång till ekonomiskt överkomliga, tillförlitliga och moderna energitjänster.

7.2 Till 2030 väsentligen öka andelen förnybar energi i den globala energimixen.

7.3 Till 2030 fördubbla den globala förbättringstakten vad gäller energieffektivitet.

7.a Till 2030 stärka det internationella samarbetet för att underlätta tillgång till forskning och teknik inom ren energi, inklusive förnybar energi, energieffektivitet samt avancerad och renare fossilbränslebaserad teknik, samt främja investeringar i energiinfrastruktur och ren energiteknik.

7.b Till 2030 bygga ut infrastrukturen och uppgradera tekniken för att leverera moderna och hållbara energitjänster till alla i utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling.

Mål 8. Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

8.1 Upprätthålla ekonomisk tillväxt per capita i enlighet med nationella förhållanden och i synnerhet en BNP-tillväxt på minst 7 procent per år i de minst utvecklade länderna.

8.2 Uppnå högre ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk uppgradering och innovation, bland annat genom att fokusera på sektorer med högt förädlingsvärde och hög arbetsintensitet.

8.3 Främja utvecklingsinriktad politik som stöder produktiv verksamhet, skapande av anständiga arbetstillfällen, företagande, kreativitet och innovation samt uppmuntra att mikroföretag liksom små och medelstora företag växer och blir en del av den formella ekonomin, bland annat genom tillgång till finansiella tjänster.

8.4 Fram till 2030 successivt förbättra den globala resurseffektiviteten i konsumtionen och produktionen samt sträva efter att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring, i enlighet med det tioåriga ramverket för hållbar konsumtion och produktion, med de utvecklade länderna i täten.

8.5 Senast 2030 uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete.

8.6 Till 2020 väsentligt minska den andel ungdomar som varken arbetar eller studerar.

8.7 Vidta omedelbara och effektiva åtgärder för att avskaffa tvångsarbete, modernt slaveri och människohandel och säkra att de värsta formerna av barnarbete, inklusive rekrytering och användning av barnsoldater, förbjuds och upphör. Avskaffa alla former av barnarbete senast 2025.

8.8 Skydda arbetstagarnas rättigheter och främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandrare, i synnerhet kvinnliga migranter, och människor i otrygga anställningar.

8.9 Senast 2030 utarbeta och genomföra politik för hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.

8.10 Stärka de inhemska finansinstitutens kapacitet att främja och utöka tillgången till bank- och försäkringstjänster samt finansiella tjänster för alla.

8.a Öka det handelsrelaterade stödet (Aid for Trade) till utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, bland annat genom det förstärkta integrerade ramverket för handelsrelaterat tekniskt bistånd till de minst utvecklade länderna (Enhanced Integrated Framework for Trade-related technical Assistance to Least Developed Countries).

8.b Senast 2020 utarbeta och börja tillämpa en global strategi för ungdomssysselsättning samt genomföra Internationella arbetsorganisationens globala sysselsättningspakt.

Mål 9. Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.

9.1 Bygga ut tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet, inklusive regional och gränsöverskridande infrastruktur, för att stödja ekonomisk utveckling och människors välbefinnande, med fokus på ekonomiskt överkomlig och rättvis tillgång för alla.

9.2 Verka för en inkluderande och hållbar industrialisering. Till 2030 avsevärt öka industrins andel av sysselsättning och BNP, i enlighet med nationella förhållanden, och fördubbla denna andel i de minst utvecklade länderna.

9.3 Öka tillgången för småskaliga industriföretag och andra företag, i synnerhet i utvecklingsländerna, till finansiella tjänster, inklusive överkomliga krediter, samt deras integrering i värdekedjor och marknader.

9.4 Till 2030 rusta upp infrastrukturen och anpassa industrin för att göra dessa hållbara, med effektivare resursanvändning och fler rena och miljövänliga tekniker och industriprocesser. Alla länder vidtar åtgärder i enlighet med sina respektive förutsättningar.

9.5 Förbättra forskningen och industrisektorernas tekniska kapacitet i alla länder, i synnerhet utvecklingsländerna, bland annat genom att till 2030 uppmuntra innovation och väsentligt öka det antal personer som arbetar med forskning och utveckling per 1 miljon människor liksom de offentliga och privata utgifterna för forskning och utveckling.

9.a Främja utbyggnad av hållbar och motståndskraftig infrastruktur i utvecklingsländerna genom ökat finansiellt, teknologiskt och tekniskt stöd till afrikanska länder, de minst utvecklade länderna, kustlösa utvecklingsländer och små önationer under utveckling.

9.b Stödja inhemsk teknikutveckling, forskning och innovation i utvecklingsländerna, inklusive genom att säkerställa en gynnsam policymiljö för exempelvis industriell diversifiering och förädling av råvaror.

9.c Väsentligt ökad tillgången till informations- och kommunikationsteknik samt eftersträva allmän och ekonomiskt överkomlig tillgång till Internet i de minst utvecklade länderna senast 2020.

Mål 10. Minska ojämlikheten inom och mellan länder.

10.1 Till 2030 successivt uppnå och upprätthålla en inkomsttillväxt högre än det nationella genomsnittet för de 40 procent av befolkningen som har lägst inkomst.

10.2 Till 2030 möjliggöra och verka för att alla människors, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

10.3 Säkerställa lika möjligheter och minska förekomsten av ojämlika utfall, bland annat genom att avskaffa diskriminerande lagstiftning, politik och praxis och främja lagstiftning, politik och åtgärder av lämpligt slag i detta hänseende.

10.4 Besluta om politik, särskilt finans-, löne- och socialskyddspolitik, och successivt uppnå ökad jämlikhet.

10.5 Förbättra regleringen och övervakningen av globala finansmarknader och finansinstitut samt stärka genomförandet av sådana regleringar.

10.6 Säkra stärkt representation och röst till utvecklingsländer i beslutsfattandet i globala internationella ekonomiska och finansiella institutioner i syfte att göra dessa mer effektiva, trovärdiga, ansvarsskyldiga och legitima.

10.7 Underlätta en ordnad, säker, reglerad och ansvarsfull migration och rörlighet av personer, inklusive genom planerad och väl fungerande migrationspolitik.

10.a Genomföra principen om särskild och differentierad behandling för utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, i enlighet med Världshandelsorganisationens avtal.

10.b Uppmuntra offentligt utvecklingsbistånd och finansiella flöden, inklusive utländska direktinvesteringar, till de stater där behovet är som störst, i synnerhet de minst utvecklade länderna, afrikanska länder, små önationer under utveckling samt kustlösa utvecklingsländer, i enlighet med deras nationella planer och program.

10.c Senast 2030 minska transaktionskostnaderna för migranters remitteringar till mindre än 3 procent samt avskaffa remitteringskorridorer där kostnaderna överstiger 5 procent.

Mål 11. Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

11.1 Senast 2030 säkerställa tillgång för alla till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder och grundläggande tjänster samt rusta upp slumområden.

11.2 Senast 2030 tillhandahålla tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem för alla. Förbättra trafiksäkerheten, särskilt genom att bygga ut kollektivtrafiken, med särskild uppmärksamhet på behoven hos människor i utsatta situationer, kvinnor, barn, personer med funktionsnedsättning samt äldre personer.

11.3 Till 2030 verka för en inkluderande och hållbar urbanisering samt förbättra kapaciteten för deltagandebaserad, integrerad och hållbar planering och förvaltning av bosättningar i alla länder.

11.4 Stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv.

11.5 Till 2030 väsentligt minska antalet dödsfall och antalet människor som drabbas av katastrofer, inklusive vattenrelaterade katastrofer. Även tillse att de direkta ekonomiska förlusterna till följd av sådana katastrofer, i form av lägre global BNP, minskar väsentligt. Särskilt fokus bör ligga på att skydda de fattiga och människor i utsatta situationer.

11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

11.7 Senast 2030 tillhandahålla universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

11.a Främja positiva ekonomiska, sociala och miljömässiga kopplingar mellan stadsområden, stadsnära områden och landsbygdsområden genom att stärka den nationella och regionala utvecklingsplaneringen.

11.b Till 2020 väsentligen öka det antal städer och samhällen som antar och genomför integrerade strategier och planer för inkludering, resurseffektivitet, begränsning av och anpassning till klimatförändringarna och motståndskraft mot katastrofer samt utveckla och genomföra, i linje med Sendai-ramverket för katastrofriskreducering 2015–2030, en samlad katastrofriskhantering på alla nivåer.

11.c Stödja de minst utvecklade länderna, inklusive genom finansiellt och tekniskt bistånd, att bygga hållbara och motståndskraftiga byggnader av lokala material.

Mål 12. Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

12.1 Genomföra det tioåriga ramverket för hållbara konsumtions- och produktionsmönster. Alla länder vidtar åtgärder, med de utvecklade länderna i täten och med hänsyn tagen till utvecklingsländernas utveckling och förutsättningar.

12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.

12.3 Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.

12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.

12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

12.6 Uppmuntra företag, särskilt stora och multinationella företag, att införa hållbara metoder och att integrera hållbarhetsinformation i sin rapporteringscykel.

12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.

12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstil i harmoni med naturen.

12.a Stödja utvecklingsländerna att stärka sin vetenskapliga och tekniska kapacitet att utvecklas i riktning mot mer hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

12.b Utveckla och genomföra verktyg för att övervaka hur en hållbar utveckling påverkar en hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.

12.c Rationalisera ineffektiva subventioner av fossila bränslen som uppmuntrar till slösaktig konsumtion genom att undanröja snedvridningar på marknaden, i enlighet med nationella förhållanden. Detta kan till exempel omfatta att omstrukturera beskattningen och avveckla eventuella skadliga subventioner för att avspegla deras effekter på miljön. En sådan politik måste ta full hänsyn till utvecklingsländernas särskilda behov och förhållanden och minimera eventuella negativa effekter på deras utveckling på ett sätt som skyddar de fattiga och de berörda samhällena.

Mål 13. Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser*.

13.1 Stärka motståndskraften mot och förmågan till anpassning till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer i alla länder.

13.2 Integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå. *Med beaktande av att Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar är det främsta internationella, mellanstatliga forumet för förhandlingar om hur världen ska hantera klimatförändringarna.

13.3 Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.

13.a Fullfölja det åtagande som de utvecklade länder som är parter i Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar gjort gällande en målsättning att till 2020 gemensamt mobilisera 100 miljarder US-dollar årligen från alla typer av källor för att tillgodose utvecklingsländernas behov vad gäller meningsfulla begränsningsåtgärder och insyn i genomförandet samt så snart som möjligt finansiera och operationalisera den gröna klimatfonden fullt ut.

13.b Främja mekanismer för att höja förmågan till effektiv klimatrelaterad planering och förvaltning i de minst utvecklade länderna, med särskilt fokus på kvinnor, ungdomar samt lokala och marginaliserade samhällen.

Mål 14. Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling.

14.1 Till 2025 förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.

14.2 Senast 2020 förvalta och skydda marina och kustnära ekosystem på ett hållbart sätt för att undvika betydande negativa konsekvenser, bland annat genom att stärka deras motståndskraft, samt vidta åtgärder för att återställa dem i syfte att uppnå friska och produktiva hav.

14.3 Minimera och åtgärda havsförsurningens konsekvenser, bland annat genom ökat vetenskapligt samarbete på alla nivåer.

14.4 Senast 2020 införa en effektiv fångstreglering och stoppa överfiske, olagligt, orapporterat och oreglerat fiske liksom destruktiva fiskemetoder samt genomföra vetenskapligt baserade förvaltningsplaner i syfte att återställa fiskbestånden så snabbt som möjligt, åtminstone till de nivåer som kan producera maximalt hållbart uttag, fastställt utifrån deras biologiska egenskaper.

14.5 Senast 2020 skydda minst 10 procent av kust- och havsområdena, i överensstämmelse med nationell och internationell rätt och på grundval av bästa tillgängliga vetenskapliga rön.

14.6 Senast 2020 förbjuda vissa former av fiskesubventioner som bidrar till överkapacitet och överfiske, avskaffa subventioner som bidrar till olagligt,

orapporterat och oreglerat fiske och avstå från att införa nya sådana subventioner, med erkännande av att en ändamålsenlig och effektiv särskild och differentierad behandling av utvecklingsländerna och de minst utvecklade länderna bör vara en integrerad del av förhandlingarna om fiskesubventioner i Världshandelsorganisationen.

14.7 Till 2030 öka den ekonomiska nyttan för små önationer under utveckling och de minst utvecklade länderna av ett hållbart nyttjande av marina resurser, bland annat genom en hållbar förvaltning av fiske, vattenbruk och turism.

14.a Öka den vetenskapliga kunskapen, utveckla forskningskapaciteten och överföra havsteknik, med hänsyn tagen till den mellanstatliga oceanografiska kommissionens kriterier och riktlinjer för överföring av havsteknik (Criteria and Guidelines on the Transfer of Marine Technology), i syfte att skapa friskare hav och öka den marina biologiska mångfaldens bidrag till utvecklingen i utvecklingsländerna, i synnerhet i små önationer under utveckling och de minst utvecklade länderna.

14.b Säkerställa tillträde för småskaliga icke-industriella fiskare till marina resurser och marknader.

14.c Stärka bevarandet och hållbart nyttjande av haven och havsresurserna genom att genomföra internationell rätt, såsom den kommer till uttryck i Förenta nationernas havsrättskonvention (UNCLOS), som utgör den rättsliga ramen för bevarande och hållbart nyttjande av hav och havsresurser, vilket erinras om i punkt 158 i slutdokumentet The Future We Want från Förenta nationernas konferens om hållbar utveckling (Rio+20).

Mål 15. Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

15.1 Till 2020 bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i sötvatten och deras ekosystemtjänster, särskilt skogar, våtmarker, berg och torra områden, i enlighet med de skyldigheter som anges i internationella överenskommelser.

15.2 Till 2020 främja genomförandet av hållbart brukande av alla typer av skogar, stoppa avskogningen, återställa utarmade skogar och kraftigt öka beskogningen och återbeskogningen i hela världen.

15.3 Till 2030 bekämpa ökenspridning, återställa förstörd mark och jord, inklusive mark som drabbats av ökenspridning, torka och översvämningar, samt sträva efter att uppnå en värld utan nettoförstöring av mark.

15.4 Senast 2030 säkerställa att bevara bergsekosystemen, inklusive deras biologiska mångfald, i syfte att öka deras förmåga att producera nytta som behövs för en hållbar utveckling.

15.5 Vidta omedelbara och betydande åtgärder för att minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och senast 2020 skydda och förebygga utrotning av hotade arter.

15.6 Främja en rimlig och rättvis fördelning av den nytta som uppstår vid användning av genetiska resurser samt lämpligt tillträde till sådana resurser, i enlighet med internationella avtal.

15.7 Vidta omedelbara åtgärder för att stoppa tjuvjakt på och handel med skyddade djur- och växtarter och inrikta åtgärderna på både utbudet av och efterfrågan på olagliga produkter från vilda djur och växter.

15.8 Senast 2020 införa åtgärder för att förhindra införseln av invasiva främmande arter och avsevärt minska deras påverkan på land- och vattenekosystem samt kontrollera eller utrota prioriterade arter.

15.9 Senast 2020 integrera ekosystemens och den biologiska mångfaldens värden i nationella och lokala planerings- och utvecklingsprocesser, i strategier för fattigdomsminskning samt i räkenskaper.

15.a Mobilisera och väsentligt öka de finansiella resurserna från alla källor för att bevara och hållbart nyttja den biologiska mångfalden och ekosystemen.

15.b Mobilisera betydande resurser från alla källor och på alla nivåer för att finansiera hållbart brukande av skogar och ge utvecklingsländerna lämpliga incitament att utveckla ett sådant bruk, inklusive för bevarande och återbeskogning.

15.c Öka det globala stödet till insatser för att bekämpa tjuvjakt på och illegal handel med skyddade arter, inklusive genom att öka möjligheterna till en hållbar försörjning i lokalsamhällena.

Mål 16. Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

16.1 Avsevärt minska alla former av våld och dödligt våld överallt.

16.2 Eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn.

16.3 Främja rättssäkerheten på nationell och inter-nationell nivå samt säkerställa lika tillgång till rättvisa för alla.

16.4 Till 2030 avsevärt minska de olagliga finansiella flödena och vapenflödena, öka möjligheterna att återvinna och återfå stulna tillgångar samt bekämpa alla former av organiserad brottslighet.

16.5 Väsentligt minska alla former av korruption och mutor.

16.6 Bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

16.7 Säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.

16.8 Utvidga och stärka utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning.

16.9 Senast 2030 tillhandahålla juridisk identitet för alla, inklusive födelseregistrering.

16.10 Säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.

16.a Stärka berörda nationella institutioner, bland annat genom internationellt samarbete, i syfte att bygga upp kapacitet på alla nivåer, i synnerhet i utvecklingsländerna, för att förebygga våld och bekämpa terrorism och brottslighet.

16.b Verka för och genomdriva ickediskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling.

Mål 17. Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.

Finansiering

17.1 Stärka den inhemska resursmobiliseringen, inklusive genom internationellt stöd till utvecklingsländerna, för att förbättra den inhemska kapaciteten att ta upp skatter och andra intäkter.

17.2. De utvecklade länderna ska fullt ut fullfölja sina åtaganden i fråga om offentligt utvecklingsbistånd, inklusive många utvecklade länders åtagande att nå målet att ge 0,7 procent av BNI till utvecklingsländer och 0,15–0,20 procent av BNI till de minst utvecklade länderna. De länder som ger offentligt utvecklingsbistånd uppmanas att överväga att fastställa ett mål om att ge minst 0,20 procent av BNI till de minst utvecklade länderna.

17.3 Mobilisera additionella finansiella resurser till utvecklingsländerna från många olika källor.

17.4 Bistå utvecklingsländerna att uppnå en långsiktigt hållbar skuldsättning genom en samordnad politik som syftar till att, när så är lämpligt, främja skuldfinansiering, skuldlättnad och skuldomstrukturering samt åtgärda kraftigt skuldtyngda fattiga länders utlandsskuld för att minska skuldbördan.

17.5 Anta och genomföra investeringsfrämjande regleringar för de minst utvecklade länderna.

Teknologi

17.6 Stärka nord–syd-samarbetet, syd–syd-samarbetet och det regionala och internationella trepartssamarbetet kring och tillgången till vetenskap, teknik och innovation samt öka kunskapsutbytet på gemensamt överenskomna villkor, inklusive genom förbättrad samordning mellan befintliga mekanismer, i synnerhet på FN-nivå, och genom en global mekanism för teknikfrämjande.

17.7 Främja utveckling, överföring och spridning av miljövänlig teknik till utvecklingsländerna på gynnsamma villkor, inklusive koncessions- och förmånsvillkor, på villkor som överenskommits mellan parterna.

17.8 Senast 2017 fullt ut operationaliserat teknikbanken och mekanismen för kapacitetsuppbyggnad inom vetenskap, teknik och innovation för de minst utvecklade länderna samt öka användningen av gynnsam teknik, i synnerhet informations- och kommunikationsteknik.

Kapacitetsuppbyggnad

17.9 Öka det internationella stödet för genomförande av effektiv och riktad kapacitetsuppbyggnad i utvecklingsländerna till stöd för nationella planer för att genomföra alla målen för hållbar utveckling, inklusive genom samarbete nord–syd och syd–syd samt trepartssamarbete.

Handel

17.10 Främja ett universellt, regelbaserat, öppet, ickediskriminerande och rättvist multilateralt handelssystem inom ramen för Världshandelsorganisationen, inklusive genom att slutföra förhandlingarna enligt utvecklingsagendan från Doha.

17.11 Avsevärt öka utvecklingsländernas export, i synnerhet i syfte att fördubbla de minst utvecklade ländernas andel av den globala exporten till 2020.

17.12 Se till att alla de minst utvecklade länderna inom fastställda tidsramar bereds varaktigt tull och kvotfritt marknadstillträde, i överensstämmelse med Världshandelsorganisationens beslut, inklusive genom att säkerställa att preferentiella ursprungsregler som gäller för import från de minst utvecklade länderna är genomblickbara och enkla, samt bidra till att underlätta marknadstillträde.

Politisk och institutionell samstämmighet

17.13 Öka den makroekonomiska stabiliteten i världen, bland annat genom politisk samordning och samstämmig politik.

17.14 Föra en mer samstämmig politik för hållbar utveckling.

17.15 Respektera varje lands politiska handlingsutrymme och ledarskap att fastställa och genomföra politik för fattigdomsutrotning och hållbar utveckling.

Partnerskap mellan flera parter

17.16 Stärka det globala partnerskapet för hållbar utveckling och komplettera det med partnerskap mellan flera parter som mobiliserar och utbyter kunskap, expertis, teknik och finansiella resurser, för att bidra till att målen för hållbar utveckling nås i alla länder, i synnerhet utvecklingsländer.

17.17 Uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentlig-privata partnerskap samt partnerskap inom det civila samhället vilka bygger på erfarenheterna från andra partnerskap och deras finansieringsstrategier.

Data, övervakning och ansvarsskyldighet

17.18 Till 2020 öka stödet för kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländerna, inklusive de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling, för att avsevärt öka tillgången på aktuella och tillförlitliga uppgifter av hög kvalitet, uppdelade efter inkomst, kön, ålder, ras, etnicitet, migrationsstatus, funktionsnedsättning, geografisk plats och andra nationellt relevanta aspekter.

17.19 Till 2030 bygga vidare på befintliga initiativ för att utveckla mått på framsteg som görs mot hållbar utveckling som kompletterar BNP samt stödja uppbyggnad av statistisk kapacitet i utvecklingsländerna.

STATSKONTORETS PUBLIKATIONER | ANSVARIGHET 10/2022

Samarbete för att bygga upp en hållbar framtid

Sammanfattning av ministeriernas, ämbetsverkens och inrättningarnas ansvarsrapporter för 2021

Statskontoret

Publicerare: Statskontoret

ISSN/ISBN: ISSN 2489-4761 = Valtiokonttorin julkaisuja, ISSN 2953-8483 = Sammanfattning av ministeriernas, ämbetsverkens och inrättningarnas ansvarsrapporter för.. / ISBN 978-951-53-3857-0

Sörnäs strandväg 13, Helsingfors | PB 14, 00054 STATSKONTORET

Tfn 0295 50 2000, Fax 0295 50 3333, www.valtiokonttori.fi

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury